

अभिधम्मपिटक

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនាមិកបិដក
បដ្ឋាន តតយកាត
ទី៦

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

TATIYABHĀGA

96

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវិបសិ បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំម្ល៉ោះម្ល៉ាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

VATT Botum Dhammavutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តតិយភាគ

៧៦

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស តតិយោ ភាគោ

វិបាកត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធលេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ បេ ។
 ទ្វេ ខន្ធលេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វិចារកោ ខន្ធលេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ វិចារកោ ខន្ធលេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធលេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធលេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច
 រូបំ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តតិយភាគ

វិបាកក្ខិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកក្ខិ ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្ខិ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្ខិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខិ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១
 ខន្ធ ២ ក្ខិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខិ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្ខិ កដត្តារូបក្ខិ
 អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្ខិ កដត្តារូបក្ខិ
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២] វិចាកេធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកេធម្មធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ វិចាកេ-
 ធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចាកេធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកេធម្មធម្មោ
 ច នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ។

[៣] នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកេ-
 នវិចាកេធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវិចាកេ-
 នវិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញា រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញា រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កេតន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ នេវិចាកេ-
 នវិចាកេធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកោ ខន្ធោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជា វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំង ឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុ- ដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជា ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុ- ដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ មហា- កូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជា វិបាក មិនមែនវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ច នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា ខន្ធា
មហាក្សតេ បដិច្ច កជន្តារូបំ ។

[៤] វិចាកញ្ច នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា ។ វិចាកញ្ច នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា វិចាកេ ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកេ ខន្ធា
ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កជន្តារូបំ ។ វិចាកញ្ច
នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ច
នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
វិចាកេ ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កជន្តារូបំ ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ នៃបដិ-
សន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[២] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប
អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
វិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហា-
កូតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥] វិចាកេនម្ពុធម្មញ្ច នេវិចាកេនវិចាកេនម្ពុ-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកេនវិចាកេនម្ពុធម្មេ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកេនម្ពុធម្មេ ខន្ធ ច មហា-
ភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ បដិសន្និ-
ក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។

[៧] វិចាកេនម្ពុធម្មំ បដិច្ច វិចាកេនម្ពុធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចាកេនម្ពុធម្មំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធ ។

[៨] នេវិចាកេនវិចាកេនម្ពុធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកេ-
នវិចាកេនម្ពុធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា នេវិចា-
កេនវិចាកេនម្ពុធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ នេវិចាកេនវិចាកេ-
នម្ពុធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្ប-
ច្ចយា បដិសន្និក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកោ ខន្ធ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មានវិបាកប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា ប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត ទាំងឡាយផង ។

[៦] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ- ប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ ខន្ធ ២ ។

[៧] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៩] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធនោ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[១០] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធនោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចាកំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិ-
បតិប្បច្ចយា វិចាកេ ខន្ធនោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកំ
ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
ទ្វេ ខន្ធនោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។

[១១] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធនោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៧] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[១០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

[១១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
ឧបាទារូបំ ។

[១២] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកោ ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៣] វិចាកធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ទេ ច
មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៤] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា . . . សមនន្តរប្បច្ចយា . . .
អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ សហជាតប្បច្ចយា . . .
សហជាតំ សព្វំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

[១៥] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញសត្តានំ ។ សហជាតេ ឥមំ ធានាករណំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុជ្ជានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[១២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ វិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[១៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យពួកខន្ធ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាកូត ទាំងឡាយផង ។

[១៤] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្ត- រប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តររប្បច្ច័យ . . . ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណ៍ រប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះសហជាតិរប្បច្ច័យ . . . សហជាតិរប្បច្ច័យ ទាំងអស់ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុរប្បច្ច័យដែរ ។

[១៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ សហជាតិរប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុជ្ជានរូប . . . ឧតុសមុជ្ជានរូប . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា នេះ ក្នុងសហជាតិរប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[១៦] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្ធិ-
 ក្កុលោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ-
 វិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកេ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្កុលោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុ ច ។

[១៧] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

[១៨] នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវ-
 វិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ពាហិរំ
 . . . អាហារសមុជ្ជានំ . . . ឧតុសមុជ្ជានំ . . .

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[១៦] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ ខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយ គឺ វត្ថុ អាស្រ័យ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិន មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យ វិបាកក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១៧] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ អញ្ញមញ្ញប្បជ្ជយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរូប . . . អាហារសមុជ្ជានរូប . . . ឧត្តសមុជ្ជានរូប . . . (មហាក្ខត ៣)

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ នេវិចាក-
នវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា
ខន្ធា ។

[១៩] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធា
វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[២០] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា ។

[២១] វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[២២] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ។

[១៧] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[២០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ព្រោះ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២១] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[២៣] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធីតំ ។ វិចាកប្បច្ចយា
តីណិ ។

[២៤] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
វិចាកប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា
ខន្ទា ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
វិចាកប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា
ខន្ទា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[២៥] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា
។ បេ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចា-
កប្បច្ចយា ។ បេ ។ វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចា-
កធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិចាកប្បច្ចយា ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៣] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ចិត្តសមុជ្ជានរូប
កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ វិបាកធម៌
អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
វិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ
អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំង-
ឡាយ ។

[២៥] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ។ បេ ។
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ ឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
 វិកតប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

[២៧] ហេតុយា តេរស អារម្មណោ បញ្ច
 អធិបតិយា នវ អនន្តវេ បញ្ច សមនន្តវេ បញ្ច
 សហជាតេ តេរស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត ទិស្សយេ
 តេរស ឧបទិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ តេរស វិចារកេ នវ អាហារេ
 តេរស ឥន្ទ្រិយេ តេរស ឈានេ តេរស មក្កេ
 តេរស សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ តេរស អត្ថិយា
 តេរស នត្ថិយា បញ្ច វិកតេ បញ្ច អវិកតេ តេរស ។

[២៨] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។
 អវិកតេ តេរស ។ យថា កុសលត្តិកស្ស កណាណ
 ឯវំ កណោតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ និង អវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[២៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការ រាប់ នូវកុសលត្តិកៈដែរ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[២៩] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា ទ្វេ . . . អាវម្ម-
 ណោ ទ្វេ អធិបតិយា ទ្វេ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ
 ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ
 ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កកម្មេ ទ្វេ អា-
 ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ លារោ ទ្វេ មក្កេ ទ្វេ
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា
 ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[៣០] វិទាកប្បច្ចយា ហេតុយា នវ . . .
 អាវម្មណោ តីណិ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ
 សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ ឆ
 និស្សយេ នវ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ
 កកម្មេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ លារោ នវ

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ . . .
 ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសហ-
 ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្ស-
 យប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ
 ២ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
 វិប្បាយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនតិប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ២ ។

[៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយ . . .
 ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងស-
 ហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្ស-
 យប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេ-
 ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា
នវ នត្ថិយា តីណិ វិកតេ តីណិ អវិកតេ នវ ។

អនុលោមគណនា និដ្ឋិតា ។

[៣១] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធោ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ វិចាកំ ធម្មំ
បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា អហេតុកវិចាកេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកេ ខន្ធោ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

ចប់អនុលោមគណនា ។

[៣១] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ អា-
ស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអហេតុកវិបាក-
កក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកកក្នុងទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃ
អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិ-
បាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ១
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តា-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៣២] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិកិច្ចាសហគតេ ឧទ្ធច្ច-
 សហគតេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចិត្តិកិច្ចាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-
 សហគតោ មោហោ ។

[៣៣] នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា-
 រូបំ ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 វិចារកា ខន្ទា ។ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ
 បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៣២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[៣៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្ថសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បជិសន្តិ-
ក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកោ ខន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។

[៣៤] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ច-
យា អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច
វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកវិចាកេ ខន្ធេ ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បជិសន្តិ-
ក្ខណោ វិចាកេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។ វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បជិសន្តិ-
ក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិចាកេ
ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំង-
ឡាយ ។

[៣២] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូត
ទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូត
ទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌
មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តា-
រូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៣៥] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា វិចាកេ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុលោ វិចាកេ ខន្ធ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៣៦] វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្ម
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៧] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
ក្ខតេ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។

[៣៨] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៣៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៣៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យពួកខន្ធ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

[៣៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ មហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួក អសញ្ញាសត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៣៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ វិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអារម្មណាប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកេ
ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៣៩] វិចារកេ ធម្មធម្មញ្ញោ នេវិចារកេ វិចារកេ ធម្ម-
ធម្មញ្ញោ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកេ វិចារកេ ធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា វិចារកេ ធម្មធម្មោ ខន្ទេ
ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ យថា អនុលោមំ
សហជាតសទិសំ សន្ធិត្តំ ។

[៤១] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកេ វិចារកេ ធម្ម-
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនន្តរយ្យច្ចយា . . . នសមនន្ត-
រយ្យច្ចយា នអញ្ញមញ្ញយ្យច្ចយា មហាក្សតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញ-
សត្តានំ មហាក្សតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ឥសំ
នានត្តំ នអញ្ញមញ្ញយ្យច្ចយា នឧបនិស្សយយ្យច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង កងត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៤០] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
វិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌ មានវិបាកជា
ប្រក្រតីផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៤០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
អធិបតិប្បច្ច័យ ។ អនុលោម ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ តាម
ដែលលោកបំប្រួញហើយ ។

[៤១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះ
នសមនន្តរប្បច្ច័យ ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តា-
រូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អា-
ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . កងត្តារូប ឧបាទារូប
អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ សេចក្តីផ្សេង ។ គ្នា
នេះ ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[២៣] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អារុប្បេ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ ។ សន្និវត្តំ ។
វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ធន្ធេ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ។ សន្និវត្តំ ។ វិចារកំ
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច
រូបំ ទ្វេ ខន្ធន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។

[២៣] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អារុប្បេ វិចារកធម្មធម្មំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធេ បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិ-
ចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចារក-
ធម្មធម្មោ ខន្ធន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៤២] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 បុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ) អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
 ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា
 អារុហ្សេ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ នេវិចាកន-
 វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ នេវិចាកន-
 វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា
 ខន្ធោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
 ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចាកា
 ខន្ធោ មហាក្ខតេ បដិច្ច កជត្តារូបំ ។

[៤៥] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៤] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាកូត ៣ អាស្រ័យ
 មហាកូត ១ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តស-
 មុដ្ឋានរូប . . . (មហាកូត ៣) អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ ។

[៤៥] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុព្វា បដិច្ច
 តយោ ខន្ធវា ទ្វេ ខន្ធលោ ច វត្ថុព្វា បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធវា ។ វិចារកព្វា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មព្វា ធម្មំ
 បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេ-
 ជាតប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ធលោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកេ ខន្ធលោ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកព្វា
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មព្វា ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នបុរេ-
 ជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធព្វា
 វត្ថុព្វា បដិច្ច តយោ ខន្ធវា ទ្វេ ខន្ធលោ ច វត្ថុព្វា
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា វិចារកេ ខន្ធលោ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៤៦] វិចារកធម្មធម្មព្វា នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មព្វា ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធលោ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្ប-
 ច្ចយា ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . . នអាសេវនប្បច្ចយា ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុងខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយ
 ផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយ
 ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុងខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[២៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
 វិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង
 មហាកូតទាំងឡាយផង ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នកម្មប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធ បដិច្ច វិចាក-
ធម្មធម្មា ចេតនា ។

[៤៧] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

[៤៨] វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ ។
វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្ម-
ធម្មោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
នវិចាកប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

[៤៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ឧបាទារូប
អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៤៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជា
វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៤៩] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ
ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧ-
ចានារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុ-
សមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ
ឧចានារូបំ ។

[៥០] វិចាកធម្មធម្មញ នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មេ ខន្ទេ ច
មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥១] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

សមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤៩] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ នវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប... អាហារសមុជ្ជានរូប... ឧតុសមុជ្ជានរូប... មហាកូត ៣ អាស្រ័យ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ មហាកូតទាំងឡាយ ។

[៥០] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាកូត ទាំងឡាយផង ។

[៥១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះន- អាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប... អាហារសមុជ្ជានរូប... ឧតុសមុជ្ជានរូប ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កជត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៥២] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសត្រិយប្បច្ចយា
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
. . . ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
អសញ្ញសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដិវិតិទ្ធិយំ ។

[៥៣] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

[៥៤] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ បេ ។

[៥៥] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចាកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តីណិ ។

[៥៦] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៥២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ នតន្ត្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ រូបជីវិតិទ្រិយ អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

[៥៣] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ជាវិញ្ញាណ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៤] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ នឈានប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។

[៥៥] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ១ ។

[៥៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ នមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ

វិបាកគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តីណិ ។

[៥៧] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា
អហោតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច
បដិច្ច តីណិ ។

[៥៨] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ទ្វេ ។
វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ទ្វេ ។ នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច ឯកំ ។

[៥៩] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្បេ វិចាកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៦០] វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្បេ វិចាកធម្មធម្មំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

[៥៧] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុងខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៥៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ។ ខន្ធ ១ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

[៥៩] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុងខន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៦០] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦១] នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវីចាក-
 នវីចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវីប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្ប
 នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កជត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។

[៦២] វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវីចាកនវីចាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោនត្តិប្បច្ចយា . . . នោវិតត-
 ប្បច្ចយា . . . ។

[៦៣] នហោតុយា ទស នអារម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតិយា តេរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ តេរស នអាសេវនេ
 តេរស នកម្មេ ទ្វេ នវិចាកេ បញ្ច នអាហារេ
 ឯកំ នសច្ចិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមត្តេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៦១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុស-
 មុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៦២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនោនតិប្បដ្ឋយ . . . នោវិតត-
 ប្បដ្ឋយ . . . ។

[៦៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអាសេវនប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវារោ

នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ជោនត្តិយា
បញ្ច ជោវិតតេ បញ្ច ។

[៦៤] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . .
នអធិបតិយា នស នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ
តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ
នបុរេជាតេ នស នបច្ឆាជាតេ នស នអាសវនេ
នស នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមត្តេ នវ នសម្ប-
យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ជោនត្តិយា តីណិ
ជោវិតតេ តីណិ ។

[៦៥] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
នអធិបតិយា តីណិ . . . នអនន្តរេ តីណិ នសម-
នន្តរេ តីណិ ជោនត្តិយា តីណិ ជោវិតតេ តីណិ ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៦២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-
ប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៥] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នហេតុមូលកំ

យថា កុសលត្តិកេ សជ្ឈាយមក្កេន កណ៌តំ
ឯវំ ឥធាបិ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៦៦] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា តេរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុ-
រេជាតេ ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ តេរស នអាសេវនេ
តេរស នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិ-
កតេ បញ្ច ។

[៦៧] ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណាប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា បញ្ច . . . នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ
បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នហេតុមូលកៈ

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ក្នុងនហេតុមូលកៈនេះ ដូចជាលោករាប់ហើយ
ដោយផ្លូវនៃការស្វាធាយ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[៦៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៦៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៦៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិប-
តិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតេ តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ
ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៦៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិ-
ប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ មូលកំ សង្ខតំ ។
បុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នអាសេ-
វនេ តីណិ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។
យថា កុសលត្តិកេ អនុលោមប្បដ្ឋដីយកណាណា
កណិកា ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៧០] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណោ បញ្ច . . .
អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ ទស
អញ្ញមញ្ញេ សត្ត ទិស្សយេ ទស ឧបទិស្សយេ
បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទស
វិចារកេ នវ អាហារេ ទស ឥន្ទ្រិយេ ទស

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦៨] ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩] ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ និង អនន្តរប្បច្ច័យ ។ មូលកៈ លោកបំប្រួញហើយ ។ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះបុរេជាតិប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមប្បច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយដែរ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៧០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុ- ប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

លាណេ ទស មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ ទស អត្តិយា ទស នត្តិយា បញ្ច វិភតេ
បញ្ច អវិភតេ ទស ។

[៧១] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ
តីណិ កម្មេ តីណិ វិចាកេ តីណិ អាហារេ តីណិ
ឥន្ទ្រិយេ តីណិ លាណេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ
អត្តិយា តីណិ អវិភតេ តីណិ ។

[៧២] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
នអធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរ-
ប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ តីណិ . . .
និស្សយេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិចាកេ តីណិ
អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ លាណេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ អវិភតេ តីណិ ។
សន្និទ្ធីត្ថំ ។

យថា កុសលត្តិកេ នហេតុមូលកំ កណិកំ
ឯវំ កណោតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៧១] ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២] ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
នអារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ
និងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចនហេតុមូលកៈ ដែលលោករាប់ហើយ ក្នុង
កុសលត្តិកៈដែរ ។

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវារោ

យថា កុសលត្តិកេ បច្ចនីយានុលោមំ វិត្តារិតំ
ឯវំ ឥមំ វិត្តារេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោ

[៧៣] វិចាកំ ធម្មំ សហជាតោ វិចាកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ
សហជាតា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធធ្វេ សហជា-
តោ ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សហជាតា ទ្វេ
ខន្ធោ ។ សន្និក្កំ ។ ហេតុយា តេរស ។ បេ ។
អរិកតេ តេរស ។ នហេតុយា ទស ។ បេ ។
នោរិកតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ
បញ្ច . . . នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ នហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណោ បញ្ច . . . អរិកតេ តេរស ។

សហជាតវារោ និដ្ឋិតោ ។

បច្ចយវារោ

[៧៤] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធោ
ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្និក្កុណោ ។

វិបាកត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

វារៈនេះ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបច្ចនីយានុលោម ក្នុង
កុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារៈ

[៧៣] វិបាកធម៌ កើតជាមួយនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ កើត
ជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១៣ ។ បេ ។ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១៣ ។ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១០ ។ បេ ។ ក្នុងនោវិត-
តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុង
អារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . ក្នុងអវិត-
តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១៣ ។

ចប់ សហជាតិវារៈ ។

បច្ចយវារៈ

[៧៤] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែក
នឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ធេ បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកេ ខន្ធេ បច្ច-
 យា កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ
 ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្កុលោ . . . ។

[៧៥] វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។
 វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មេ ខន្ធេ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារក-
 ធម្មធម្មោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពីងផ្អែកនឹងវិបាក
 កក្ខន្ធទាំងឡាយ កដត្តារូប ពីងផ្អែកនឹងវិបាកកក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
 ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកកក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុជ្ជានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៧៥] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុជ្ជានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២
 ក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៧៦] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ។ មេ ។
មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចា-
នារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា ។
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកោ ខន្ធា
បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកា ខន្ធា ។
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មា
ខន្ធា ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ
ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកា ខន្ធា មហាក្ខតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បច្ចយា
វិចាកា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ ។
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ច

វិបាកគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៧៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែក
នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្នែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជា
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្តី ពីងផ្នែកនឹងខន្ធ ២ (មហាកូត ៣) ពីងផ្នែកនឹងមហាកូត ១ ។ បេ ។
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពីងផ្នែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ពួក
ខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែកនឹងវត្ថុ ។
វិបាកធម៌ ពីងផ្នែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្នែក
នឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្នែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិបាកក្នុង
ទាំងឡាយ ពីងផ្នែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្នែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ
វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្នែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
ពីងផ្នែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ធម៌មិនមែន
ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្នែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក

នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វីចាកធម្មធម្មា ខន្ធា មហាក្សតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៧] វិចាកញ្ច នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចាកំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្កុលោ
វិចាកំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចាកញ្ច
នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នេវីចា-
កនវីចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកេ
ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិក្កុលោ វិចាកេ ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច
បច្ចយា កជត្តារូបំ ។ វិចាកញ្ច នេវីចាកនវីចា-
កធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ច នេវីចា-
កនវីចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចាកំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វិចាកេ
ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៧៧] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹង
ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌
ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប ពីងផ្អែកនឹងវិបាក
កក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីង
ផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹង
វិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង

វិបាកគ្គិកេ បច្ចយវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
វិចាកេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា កដត្តារូបំ ។

[៧៨] វិចាកធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចាក-
ធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចាកធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចា-
កធម្មំ^(១) ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វិចាកធម្មធម្មោ
ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៩] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច បច្ចយា

១ ម. វិបាកធម្មធម្មន្តិ ទិស្សតិ ។

វិបាកគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប ពីងផ្អែកនឹង
វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៧៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រ-
តីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។
ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៧៩] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធ ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ . . . ។

[៨០] វិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចុយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ ។

[៨១] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា នេវិចាក-
នវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ
ខន្ធោ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធោ វត្ថុំ បច្ចុយា នេវិចាកនវិចា-
កធម្មធម្មោ ខន្ធោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា
វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា ចក្កា-
យតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ សោតាយតនំ បច្ចុយា
សោតវិញ្ញាណំ យាធាយតនំ បច្ចុយា យានវិញ្ញាណំ
ជិហ្គាយតនំ បច្ចុយា ជិហ្គវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចុ-
យា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកា ខន្ធោ បដិ-
សន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកា ខន្ធោ ។ នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៨០] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៨១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្កុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈ សោតវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងសោតាយតនៈ ឃានវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងឃានាយតនៈ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងជិវ្ហាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

វិបាកគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[៨២] វិចារកញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
 ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណា-
 ប្បច្ចយា ចក្កុវិញ្ញាណាសហគតំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច ចក្កា-
 យតនញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ ច ចក្កា-
 យតនញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា សោត . . យាន . . .
 ដិវ្ហា . . . កាយ . . . វិចារកំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៨៣] វិចារកធម្មធម្មញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អា-
 ម្ពណាប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៨៤] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា បច្ចយា តីណិ ។
 អធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ នត្ថិ ។ វិចារកធម្មធម្មំ
 បច្ចយា អធិបតិយា តីណិ ។

វិបាកគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៨២] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
 ចក្ខាយតនៈផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង ចក្ខាយតនៈផង
 សោត . . . យាន . . . ជិវ្ហា . . . កាយ . . . ខន្ធ ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធន្ត ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធន្ត ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៨៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ។

[៨៤] វិបាកធម៌ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធន្ត ១ ។ ខន្ធ ៣ មិនមាន
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យទេ ។ ខន្ធ ៣ ក្នុងអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៨៥] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិចា-
 កនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នេវ-
 វិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតោ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា ។

[៨៦] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចា-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកា ខន្ធា ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា
 វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
 បច្ចយា វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 នេវិចាកវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ
 ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៨៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ មហាកូត ៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៨៦] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង

វិបាកគ្គិកេ បច្ចយវារោ

អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មា ខន្ធ
មហាក្វតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៨៧] វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ។
វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
វិចាកេ ខន្ធ ច មហាក្វតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បច្ចយា វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច
វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ វិចាកេ ខន្ធ ច មហាក្វតេ ច
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៨៨] វិចាកធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ។

វិបាកត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីង ផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៨៧] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីង ផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពីងផ្អែកនឹង វិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពីងផ្អែកនឹង វិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៨៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មាន វិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

វិចាកេនម្មនម្មញ្ច នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មនម្ម ឧប្បជ្ជតិ អធិប-
 តិប្បច្ចយា វិចាកេនម្មនម្ម ខន្តេ ច មហាក្សតេ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ ។ វិចាកេនម្មនម្មញ្ច
 នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាក-
 េនម្មនម្មនម្ម ច នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មនម្ម ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចាកេនម្មនម្ម ឯកំ ខន្តេញ្ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្តា ទ្វេ ខន្តេ ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្តា វិចាកេនម្មនម្ម ខន្តេ ច មហាក្សតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ ។

[៨៩] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរឃ្មច្ចយា . . . សមនន្តរឃ្មច្ចយា . . . ។
 អារម្មណឃ្មច្ចយសទិសំ ។

[៩០] សហជាតឃ្មច្ចយា . . . អញ្ញមញ្ញឃ្មច្ចយា
 វិចាកំ ឯកំ ខន្តំ បច្ចយា តយោ ខន្តា ទ្វេ ខន្តេ
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្តា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ ឯកំ ខន្តំ
 បច្ចយា តយោ ខន្តា ទ្វេ ខន្តេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្តា ។
 វិចាកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មនម្ម

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹង
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាកូតទាំងឡាយ
 ផង ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៨៩] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អនន្តរវប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរវប្បច្ច័យ . . . ។ ប្រហែលគ្នា
 នឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៩០] ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ . . . ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធន្ធ ១ ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ពីង
 ផ្អែកនឹងវិបាកក្ខន្ធន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធន្ធ ២ ។
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌

វិបាកត្តិកេ បច្ចយវារោ

ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកេ
 ខន្ធេ បច្ចយា វត្ថុ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ
 ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ ច ។

[៩០] វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៩២] នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិចារ-
 កនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នេវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា ទ្វេ មហា-
 ក្ខតា វត្ថុំ បច្ចយា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធា ។

វិបាកត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុងទាំង-
ឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៩១] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៩២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែក
នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ មហា-
ភូត ៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាភូត ១ ពាហិរូប... អាហារសមុដ្ឋានរូប...
ឧតុសមុដ្ឋានរូប... មហាភូត ៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាភូត ១ របស់
ពួកអសញ្ញសត្វ មហាភូត ២ ពីងផ្អែកនឹងមហាភូត ២ ពួកខន្ធ ជា
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា ចក្កាយតនំ បច្ចុយា
 ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយ-
 វិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុលោ
 វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធោ ។ នេវវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកធម្មធម្មា ខន្ធោ ។

[៩៣] វិចារកញ្ច នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
 ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណាសហគតំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច ចក្កា-
 យតនញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធន្ធោ ទ្វេ ខន្ធន្ធោ ច ចក្កាយ-
 តនញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធន្ធោ សោត . . . យាន . . .
 ដិញ្ញ . . . កាយ . . . វិចារកំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធន្ធោ ទ្វេ ខន្ធន្ធោ ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធន្ធោ បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធន្ធោ ទ្វេ ខន្ធន្ធោ ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធន្ធោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្វយ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុ-
 យតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកក្នុងទាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្វយ គឺ
 ពួកខន្ធ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៧៧] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្វយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង ចក្ខុ-
 យតនៈផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង ចក្ខុយតនៈផង សោត
 . . . ឃាន . . . ជិវ្ហា . . . កាយ . . . ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
 វិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

វិបាកត្តិកេ បច្ចយវារោ

[៩៤] វិចាកេធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកេនវិចាកេធម្ម-
 ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលោ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៩៥] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចាកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា ។ សហជាតសទិសំ ។
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អនន្តរសទិសំ ។ សន្និទ្ធិត្ថំ ។

[៩៦] វិចាកេធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធិ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធលោ បច្ចយា ឯកោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៩៧] នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវ-
 វិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
 នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា ។ បេ ។

វិបាកគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៧២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៧៣] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុងខន្ធ ១ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ) ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៧៤] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ១ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៧៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធ ៣) ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វត្ថុ បច្ចុយា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ធ ។
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចាកធម្ម-
ធម្មា ខន្ធ ។

[៩៨] វិចាកធម្មធម្មញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អាសេវ-
នប្បច្ចុយា វិចាកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុ-
យា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា
ឯកោ ខន្ធច ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ។

[៩៩] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចាកោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា តីណិ ។ សហជាតសទិសំ ។

[១០០] វិចាកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចាកោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចុយា តីណិ ។ នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ បច្ចុយា នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចុយា ឯកំ មហាក្ខតំ
បច្ចុយា តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចុយា
ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ វិចាកោ ច ឧភយញ្ច តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
ពួកខន្ធ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៩៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រ-
ក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៩៩] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[១០០] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ មហាកូត ៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាកូត ១
មហាកូត ២ ពីងផ្អែកនឹងមហាកូត ២ ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី កដត្តារូបក្តី ឧបា-
ទារូបក្តី វិបាកក្តី ខន្ធទាំង ២ ក្តី ខន្ធ ៣ ក្តី ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។

វិបាកគ្គិកេ បច្ចយវារោ

វិបាកញ្ច នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មញ្ច តីណិ ។

អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មក្ក-
ប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិ-
ប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា វិភតប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។

[១០១] ហេតុយា សត្តវស អារម្មណោ សត្ត
អធិបតិយា សត្តវស អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ
សត្ត សហជាតេ សត្តវស អញ្ញមញ្ញោ នវ និស្ស-
យេ សត្តវស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត
អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ សត្តវស វិបាកេ នវ
អាហារេ សត្តវស ឥន្ទ្រិយេ សត្តវស ឈានេ
សត្តវស មក្កេ សត្តវស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ
សត្តវស អត្ថិយា សត្តវស នត្ថិយា សត្ត វិភតេ
សត្ត អវិភតេ សត្តវស ។

[១០២] ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សត្ត . . .
អធិបតិយា សត្តវស ។ សន្និទ្ធីតំ ។ . . . អវិភតេ
សត្តវស ។ យថា កុសលត្ថិកេ កណាណា ឯវ
កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

វិបាកត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ខន្ធ ៣
ក្តី ។ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ
ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះ
អត្តិប្បច្ច័យ ព្រោះនត្តិប្បច្ច័យ ព្រោះវិគតប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[១០២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ...
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៧ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៣] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ បច្ចយា តីណិ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារ-
កធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចារិក្ខាស-
ហាភតេ ឧទ្ធចូសហាភតេ ខន្ធោ បច្ចយា វិចារិក្ខាស-
ហាភតោ ឧទ្ធចូសហាភតោ មោហោ ។ នេវិចារក-
នវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវិចារកនវិចារ-
កធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ នេវិចារកនវិចារក-
ធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ច-
យា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ នេ-
វិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារិក្ខាសហាភតោ
ឧទ្ធចូសហាភតោ មោហោ ។ នេវិចារកនវិចារក-
ធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
ធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
អហេតុកា វិចារកា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៣] វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងអហេតុកវិបាកក្នុង ១ ។ ធម៌មានវិ-
 បាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ គឺ (ខន្ធ ៣) ពីងផ្អែកនឹងអហេតុកក្នុង ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។ វិបាកធម៌ ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បដ្ឋយ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ ធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ គឺ អហេតុកវិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុជ្ជានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

វិបាកគ្គិកេ បច្ចយវារោ

វិចាកញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ . . . នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ . . . វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា ។ វិចាកធម្មធម្មញ្ច
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ចាសហគតេ
 ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ចា-
 សហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។ វិចាកំ ធម្មំ
 បច្ចយា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
 វម្មណាប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តា-
 វេតព្វានិ ។

[១០៤] នហេតុយា ទ្វាទស នអាវម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតិយា សត្តវស នអនន្តវេ បញ្ច នស-
 មនន្តវេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
 បញ្ច នបុរេជាតេ ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ សត្តវស
 នអាសេវនេ សត្តវស នកម្មេ ចត្តារិ នវិចាកេ នវ

វិបាកគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង . . . វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
 រត់ផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹង
 វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។
 បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[១០២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាហារេ ឯកំ នសន្និយេ ឯកំ នឈានេ ចត្តារិ
នមត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១០៥] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ . . .
នអធិបតិយា ធានស ។ សន្និត្តំ ។ . . . នោវិតតេ
តីណិ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចដីយកណាណា
ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា សត្តរស ។ សន្និត្តំ ។ នោវិតតេ បញ្ច ។
យថា កុសលត្តិកេ អនុលោមបច្ចដីយកណាណា ឯវំ
កណោតព្វំ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ សត្ត . . .
អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត ។ មេ ។ . . .
អវិតតេ ធានស ។ នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្ប-
ច្ចយា សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១០៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-
ប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ . . . ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[១០៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់
នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

[១០៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងនអនន្តរុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តរុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។ លេ ។ . . . ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ។
ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
នអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

វិបាកគ្គិកេ និស្សយវារោ

សង្ខតំ ។ . . . អវិកតេ តីណិ ។ យថា កុស-
លគ្គិកេ បច្ចនីយានុលោមកណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ។

និស្សយវារោ

[១០៨] វិចាកំ ធម្មំ និស្សាយ វិចាកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ
តយោ ខន្ធា ។

[១០៩] ហេតុយា សត្តវស ។ នហេតុយា
ទ្វាទស . . . នៅវិកតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណោ បញ្ច . . . នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សត្ត . . . អវិកតេ
ទ្វាទស ។

និស្សយវារោ និដ្ឋិតោ ។

វិបាកត្តិកៈ និស្សយវារៈ

សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារៈ

[១០៨] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធ ១ ។

[១០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១២ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ។

ចប់ និស្សយវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សំសដ្ឋារា

[១១០] វិចាកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ វិចាកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
 តយោ ខន្ធោ ។ សង្ខតំ ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តា-
 រេតព្វានិ ។

[១១១] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ
 កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ
 តីណិ លាណេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ
 វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិកតេ
 តីណិ អវិកតេ តីណិ ។ សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្តិកេ
 កណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សំសដ្ឋវារៈ

[១១០] វិបាកធម៌ ច្រឡំដោយវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពា ច្រឡំដោយវិបាកក្ខន្ធ ១ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ដោយពិស្តារចុះ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ពា ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ពា ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុង មគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងវិប្ប- យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ពា ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ពា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុង កុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

អភិធម្មបិដកេ សំសដ្ឋវាពោ

[១១២] វិចារកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្តំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្តា ទ្វេ ខន្តេ សំសដ្ឋា
ទ្វេ ខន្តា ។ សព្វានិ បទានិ វិភជិតព្វានិ ។

[១១៣] នហោតុយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរោជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្តិកេ បច្ចដិយកណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១១៤] ហោតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។
សង្ខតំ ។ . . . នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្តិកេ អនុលោមបច្ចដិយកណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

វិបាកត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[១១២] វិបាកធម៌ ច្រឡំដោយវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយអហេតុកវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២
ច្រឡំដោយខន្ធ ២ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីចែកផងចុះ ។

[១១៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ
ដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[១១៤] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[១១៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ . . .
 អវិតតេ តីណិ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចនីយា-
 នុលោមកណាតា វរំ កណោតព្វំ ។
 បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សំសដ្ឋវារោ និដ្ឋិតោ ។

សម្មយុត្តវារោ

[១១៦] វិចាកំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ វិចាកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ វកំ ខន្ធ
 សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធ ។

នហេតុយា តីណិ ។

ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។

នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ។

សម្មយុត្តវារោ និដ្ឋិតោ ។

បញ្ញាវារោ

[១១៧] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា ហេតុ សម្ម-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការ
រាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សំសដ្ឋវារៈ ។

សម្បយុត្តិវារៈ

[១១៦] វិបាកធម៌ ប្រកបដោយវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបដោយវិបាកក្ខន្ធ ១ ។

ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ សម្បយុត្តិវារៈ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៧] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ

វិបាកគ្គិកេ បញ្ហាវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ នេវ-
 វិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចាកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកា ហេតុ កដត្តា-
 រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ
 វិចាកស្ស ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកា
 ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១១៨] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌
 (ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី) ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 គឺពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្ប-
 ច្ច័យ ពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ផង
 យ គឺពួកវិបាក ជាហេតុនៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័
 យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៨] វិបាកធម្មធម៌ (ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី) ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺវិបាកធម្មធម៌ទាំងឡាយ ជាហេតុ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជា
 បច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺវិបាកធម្មធម៌ទាំង-
 ឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ច នេវិចាកនវិចា-
កធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចាកធម្មធម្មា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១១៩] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាក-
នវិចាកធម្មធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២០] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ
អារព្ព រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ
និរុទ្ធេ វិចាកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ ។ វិចាកោ
ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សេក្ខា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ វិចាកេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ
អារព្ព រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិបាកធម្មធម៌ទាំងឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក- ធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ទាំងឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២០] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្ប- ច្ច័យ គឺបុគ្គល ឃើញច្បាស់នូវវិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវិបាកក្ខន្ធនោះ ទើប កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារ- ណាឃើញនូវផល ក៏ឃើញច្បាស់ នូវវិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិន ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវ វិបាកក្ខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ។ លេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង

វិបាកត្តិកេ បញ្ញាវារោ

ចេតោបរិយញ្ញាណោន វិចាកចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ ជា-
 នត្តិ ។ វិចាកា ខន្ទា ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មបកញ្ញា
 ណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា
 ផលំ បច្ចវេក្ខតិ វិចាកេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន វិចា-
 កចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ ជាតតិ ។ វិចាកា ខន្ទា
 ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១២១] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា
 ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ
 បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ពួកសេក្ខបុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិបាកចិត្ត ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំ-
 សញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
 វិបាកនវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺព្រះអរហន្ត ពិចារណា
 ឃើញនូវផល គឺឃើញច្បាស់ នូវវិបាកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិបាកចិត្ត ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២១] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារ-
 ណានូវអំពើជាកុសលនោះ ពិចារណានូវអំពើជាកុសលទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណាឈាន

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សេក្ខា កោត្រភំ បច្ចវេក្ខន្តិ វោទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 សេក្ខា មក្កា រុដ្ឋហិត្វា មក្កំ បច្ចវេក្ខន្តិ សេក្ខា
 បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតេ កិ-
 លេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិ-
 លេសេ ជានន្តិ វិចាកធម្មធម្មេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ
 តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចាកធម្មធម្មចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អាគាសានញ្ញាយតនកុសលំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ អាភិញ្ញាយតនកុសលំ នេរ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកធម្មធម្មា
 វិចាកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចាកធម្មធម្មេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ អារព្ព វាកោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណានូវគោត្រកូ ពិចារណានូវវេទានៈ ពួកសេក្ខ-
 បុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណានូវពួក
 កិលេស ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលខ្លួន
 សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឃើញច្បាស់នូវវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង
 ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ពួកសេក្ខបុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយវិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ
 និរុទ្ធេ វិចាកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ អាកា-
 សានញាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញាយតនវិចាកស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ អាកិញ្ចញ្ញា-
 យតនកុសលំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនវិចាកស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ នេវិ-
 ចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា
 មត្តា រុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ
 បច្ចវេក្ខតិ អរហា បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាតាតិ វិចាក-
 ធម្មធម្មោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោន វិចាកធម្មធម្មចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជាតាតិ អាកាសានញាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញា-
 យតនកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន-
 កិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មា
 ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិង
អកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
អាកាសានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនវិបាក
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ
នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្ម-
ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមគ្គ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណានូវអំពើទាំងឡាយ
ដែលខ្លួនសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ព្រះអរហន្ត ពិចារណានូវកិលេស
ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ដឹងនូវកិលេសទាំងឡាយ ដែល
ខ្លួនសន្សំទុក ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ
ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
វិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនកុសល
ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។
អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន-
កិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២២] នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មោ នេវីចាក-
 នវីចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរ-
 ហា និព្វានំ បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ អារដ្ឋនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . យានំ ជីវ្គំ
 កាយំ រូបេ សទ្ធេ ភន្ធេ រសេ ផោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . .
 នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន នេវីចាកនវីចាកធម្មធម្មចិត្តសមដ្ឋិស្ស
 ចិត្តំ ជាតាតិ អាកាសានញ្ញាយតនកិរិយំ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អាកិញ្ញញ្ញាយតនកិរិយំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិ-
 រិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវីចាកនវីចា-
 កធម្មធម្មោ ខន្ធា ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មប-
 កញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវីចាកនវីចាកធម្ម-
 ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១២២] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ព្រះ
អរហន្ត ឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ
... ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ...
ឃើញច្បាស់ នូវនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជា
ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញច្បាស់នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេងដោយទិព្វ-
សោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយនេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
ធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនកិរិយា ជាបច្ច័យ
នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញា-
យតនកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិ-
ចារណានូវឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

និព្វានំ ផលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេ-
 ក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព
 វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណាតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ រូបេ សទ្ធេ
 តទ្ធេ រសេ ដោជ្ជព្វេ វត្ថុំ . . . នេវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ
 វិចារកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណាស្ស ។ បេ ។ ដោជ្ជព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណាស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកនវិចារ-
 កធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សេក្ខា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស
 វោទានស្ស មក្ខស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសេក្ខ-
 បុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ពិចារណាយើញ្ញច្បាស់នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ
 ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាបច្ច័យ សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស
 ផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណាយើញ្ញច្បាស់ នូវនេវវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស
 កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន
 ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ និងមគ្គ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . ។ បេ ។
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ ទិព្វេន
 ចក្កនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ
 សុណាន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មា ខន្ទា ឥទ្ធិវិជញ្ញាណាស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៣] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចាកាធិបតិ
 សម្បយុត្តកាណំ ខន្ទាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចាកោ ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សេក្ខា ផលំ
 ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ វិចាកេ ខន្ទេ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ពិចារណាយើញ្ញច្បាស់នូវចក្ខុ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុនោះ ។ បេ ។
 ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . ។ បេ ។ ពួកសេក្ខបុគ្គល
 ពិចារណាយើញ្ញច្បាស់ នូវនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ យើញ្ញច្បាស់នូវរូប
 ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រមទាំង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយនេវវិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២៣] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអធិបតិប្ប-
 ច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួក
 សេក្ខបុគ្គល ធ្វើផលឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ធ្វើវិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ឲ្យជាទីគោរព ទើបត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះឲ្យជាទីគោរព

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវិចារកនវិចារ-
 កធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា
 ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ
 វិចារកាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវិចារ-
 កនវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចារកាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១២៤] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មស្ស អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
 បតិ អារម្មណាធិបតិ នានំ ទត្វា សីលំ សមាទ-
 យិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
 វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា
 កោត្រភុំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វោនានំ ករុំ កត្វា
 បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ ករុំ កត្វា

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
 វិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
 និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផលឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកាធិបតិ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺវិបាកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិ សម្បយុត្តកក្ខន្ធផងប្បច្ច័យ ។

[១២២] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើអំពើ
 ទាំងនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ធ្វើអំពើទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ចេញ
 ចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល
 ធ្វើគោត្រភូ ឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ធ្វើវោទានៈ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គឲ្យជាទីគោរព

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បច្ចុវេក្ខត្តិ វិចាកេធម្មធម្មេ ខន្ទេ ករុំ កត្វា អស្សា-
 ទេន្តិ អភិទន្ធត្តិ តំ ករុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ វិចាកេធម្មធម្មា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ វិចាកេធម្មធម្មេ នេវិចាកេនវិចាកេ-
 ធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា
 មក្កា រុដ្ឋហិត្វា មក្កំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ។
 សហជាតាធិបតិ វិចាកេធម្មធម្មាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ វិចាកេធម្មធម្មេ
 វិចាកេធម្មធម្មស្ស ច នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
 វិចាកេធម្មធម្មាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១២៥] នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មេ នេវ-
 វិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណា-
 ធិបតិ អរហា និព្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបពិចារណា ធ្វើវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ទើបត្រេក
អរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
ឡើង ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺបានដល់អារម្មណា-
ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញ
ចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្ប-
ច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកន-
វិបាកធម្មធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ
គឺ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១២៥] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិ-
បាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្ម-
ណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ គឺ
ព្រះអរហន្ត ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សហជាតាធិបតិ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មាធិបតិ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូចានំ អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា
 វិចាកធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ និព្វានំ ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា វិចាកធម្ម-
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សេក្ខា និព្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ
 និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោទានស្ស មក្កស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុំ ករុំ កត្វា អស្សាទេន្តិ
 អភិនន្តន្តិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ សោតំ . . . ។ បេ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា
 ខន្ធា ករុំ កត្វា អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ ករុំ កត្វា
 វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[១២៦] វិចាកោ ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចាកា
 ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចាកានំ ខន្ធានំ អនន្តរាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចាកមនោទាតុយា

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល
ធ្វើព្រះនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ទើបពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
គោត្រកូ វោទានៈ និងមគ្គ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើ
ចក្ខុឲ្យជាទីគោរព ទើបត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើចក្ខុនោះឲ្យជាទីគោរព
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ សោតៈ . . . ។ បេ ។
ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធទាំងនោះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើត
ឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។

[១២៦] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធក្រោយ ។
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ជាវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោធាតុ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកមនោធាតុ វិចាក-
មនោវិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិចាកោ ធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ កិរិយ-
មនោវិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៧] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចាកធម្មធម្មា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស
អនុលោមំ វោទានស្ស កោត្រភុ មត្តស្ស វោទានំ
មត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកធម្មធម្មោ
វិចាកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចា-
កធម្មធម្មា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស មត្តោ ផលស្ស
សេក្ខានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោទា
វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនកុសលំ ផល-
សមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោធាតុ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោវិញ្ញាណ-
ធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកន-
វិបាកធម្មធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺភវង្គៈ ជាបច្ច័យ នៃអារវជ្ជនៈ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយា
មនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១២៧] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ គឺពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្រោយៗ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ អនុលោម
ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ គោត្រភូ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាក-
ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល អនុលោម របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល របស់បុគ្គលដែល
ចេញចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១២៨] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាក-
 នវិចាកធម្មធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
 មា បុរិមា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា បច្ចិមានំ
 បច្ចិមានំ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 វិចាកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារដ្ឋនា បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស
 អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោទា
 វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយំ ផលស-
 មាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកន-
 វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារដ្ឋនា វិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៩] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ ។
 វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា តិល្លំ
 ។ បេ ។ តីលិ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១២៨] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធមុន ។ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃបញ្ញាវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកនេវវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុជ្ជានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់
 បុគ្គលដែលចេញពីនិរោធន ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្ប-
 ច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១២៩] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយសមនន្តរប្ប-
 ច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 វិបាកក្ខន្ធ ៣ ។ បេ ។ ខន្ធ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៣០] វិចាកេធម្មធម្មោ វិចាកេធម្មធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណា ។ នេវិចា-
កេនវិចាកេធម្មធម្មោ នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចាកេនវិចាក-
ធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ទោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
. . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[១៣១] នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ វិចាកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៣២] វិចាកោ ច នេវិចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ
ច ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ទោ
ច វត្ថុ ច តិណ្ណានំ ខន្ទានំ ។ វិចាកោ ច នេវិ-
ចាកេនវិចាកេធម្មធម្មោ ច ធម្មា នេវិចាកេនវិចាក-
ធម្មធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា
ខន្ទោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៣០] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ នេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ មហាកូត ១ . . . ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប
 . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[១៣១] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៣២] វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
 ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកវិបាកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាកូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១៣៣] វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកនវិចា-
 កធម្មធម្មោ ច ធម្មា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មា ខន្ធ
 ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៣៤] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ
 ខន្ធ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ វិចាកោ ធម្មោ
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកោ ខន្ធ វត្ថុស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ
 វិចាកស្ស ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណំ^(១) ខន្ធានំ
 វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ម. តិណ្ណន្តំ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[១៣៣] វិបាកធម្មធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកធម្ម-
 ធម្មក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៣៤] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វិបាកធម៌
 ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ពួក
 វិបាកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ។
 វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង
 ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃ
 វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[១៣៥] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ ឯកោ
 ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ។
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចាកនវិចា-
 កធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ធានំ ។

[១៣៦] វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកោ
 ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ។ សត្ត
 បញ្ញា ។

[១៣៧] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ វិចាកធម្មធម្មោ
 វិចាកធម្មធម្មស្ស តីណិ ។ នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៣៥] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។ នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវិ-
 បាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម-
 ក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។
 នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៣៦] វិបាកធម៌ក្តី នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ)
 នៃវិបាកធម៌ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ បញ្ហា ៧ ។

[១៣៧] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ។ វិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកធម្មធម៌ គឺ ខន្ធ ៣ ។
 នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ។ បេ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស ចក្កា-
យតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
។ មេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចា-
កានំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ធានំ ។

នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស និស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ ។

[១៣៨] វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ចក្កវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធា ច ចក្កា-
យតនព្វ ។ មេ ។ កាយាយតនព្វ វិចាកោ ឯកោ
ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ។ វិចាកោ ច
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា នេវិចាកនវិចា-
កធម្មធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា
ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ។ សន្និវត្តំ ។ បដិសន្ធិក្ខ-
ណោ . . . ។ វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
ធម្មោ ច ធម្មា វិចាកធម្មធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកធម៌ គឺ ចក្ខាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ កាយា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃពួក
 វិបាកក្ខន្ធ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ។

[១៣៨] វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ
 ក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ។ បេ ។ កាយាយតនៈក្តី វិបាកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ វិបាកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
 ធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វិបាកធម្មធម៌ក្តី នេវវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ។
 វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច
 ធម្មា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។ តេស បញ្ញា ។

[១៣៩] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ កាយិកំ
 សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ វិចា-
 កធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណ្ឌបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ កាយិកំ សុខំ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ
 សមាទិយតិ ។ បេ ។ សង្ខំ ភិទ្ធតិ កាយិកំ ទុក្ខំ
 ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទ ក្តី វត្ថុក្តី ។ វិបាកធម្មធម្មក្តី នេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម្មក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ
ពួកវិបាកធម្មធម្មក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ។ បញ្ហា ១៣ ។

[១៣៧] វិបាកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្ម ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិ-
ស្ស័យ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និង
ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
វិបាកធម្ម (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកធម្មធម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ
បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ។ បេ ។
បំបែកសង្ឃ អាស្រ័យកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ។ បេ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សង្ឃំ ភិក្ខុតិ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 សទ្ធាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហា-
 បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
 បកត្តបនិស្សយោ អរហា កាយិកំ សុខំ ឧប-
 និស្សាយ អនុប្បន្នំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បន្នំ
 សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បន្នំ
 កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បន្នំ សមាបជ្ជតិ ។
 [១៤០] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហាបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តប-
 និស្សយោ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មាណំ
 ជម្រេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សីលំ . . . សុតំ . . . ចាតំ . . .
 បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មាណំ ជម្រេតិ
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ រាតំ . . . ទោសំ មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ . . .

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

បំបែកសង្ឃ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា ។ បេ ។
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌
 ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បក-
 តូបនិស្ស័យ គឺ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យកាយិកសុខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ
 ដែលមិនទាន់កើតឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ពិចារណាលើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន អាស្រ័យកាយិកទុក្ខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់
 កើតឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ។

[១៤០] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
 បកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ហើយ
 ឲ្យទាន ។ បេ ។ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល . . . សុតៈ . . .
 ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ ដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ រាតៈ . . . ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ចាណំ ហានតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ
 ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តនា សទ្ធាយ សីលស្ស
 ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ។ បេ ។
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនស្ស បឋមំ ឈានំ ទុតិយស្ស ។ បេ ។
 អាភិញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បឋមស្ស
 មក្កស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ។ បេ ។ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស
 បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស បឋមោ មក្កោ ទុតិយស្ស ទុតិយោ
 មក្កោ តតិយស្ស តតិយោ មក្កោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខា មក្កំ ឧប-
 និស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កុសលសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ។ បេ ។ មក្កោ សេក្ខានំ អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ
 ។ បេ ។ ហានាហានកោសល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចាណាតិចាតោ ចាណាតិចាតស្ស ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ។ លេ ។ ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង
សម្លាប់សត្វ ។ លេ ។ បំបែកសង្ឃ ។ លេ ។ សទ្ធា ។ លេ ។ សេចក្តី
ប្រាថ្នា (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា នៃសីល ។ លេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តី
ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃបឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ)
នៃបឋមជ្ឈាន ។ លេ ។ បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃទុតិយជ្ឈាន
។ លេ ។ អាកិញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
មគ្គទី ១ ។ លេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ១
(ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣
ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកសេក្ខបុគ្គល
អាស្រ័យមគ្គ ហើយធ្វើកុសលសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើត
ឡើង ។ លេ ។ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃអត្តប្បដិសម្ពិទ្ធា របស់ពួកសេក្ខបុគ្គល
។ លេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីឈ្លាសក្នុងឋានឋានៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បាណាតិបាត (ជាបច្ច័យ) នៃបាណាតិបាត ។ លេ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ បេ ។ ព្យាចាទស្ស មាតុយា-
 តកម្មំ មាតុយាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិយា សង្ឃិកេនកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។

[១៤១] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សន្ធិំ ឧប-
 និស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយិដ្ឋិ-
 មូលកំ ទុក្ខំ បច្ចុនុកោតិ ។ បេ ។ បត្តនំ
 ឧបនិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ ។ បេ ។
 សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តនា កាយិកស្ស សុខស្ស កា-
 យិកស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលាកុសលំ កម្ម-
 វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្កោ
 ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ លេ ។ នៃព្យាបាទ មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ជាបច្ច័យ នៃ
 និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ (ជាបច្ច័យ)
 នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃភេទកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ ។ លេ ។

[១៤១] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បក-
 តូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ធ្វើខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ
 រង្សីទុក្ខដែលមានការស្វែងរកជាមូល ។ លេ ។ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា
 ធ្វើខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ។ លេ ។ សទ្ធា ។ លេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 បច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ជាបច្ច័យ នៃកម្មវិបាក ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ អរហា មក្កំ
 ឧបនិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ សដ្ឋារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ មក្កោ អរហតោ អត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទាយ ធម្មនិរុត្តិប្បដិកាលាប្បដិសម្ពិទាយ ហាណា-
 ហានកោសល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤២] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកន-
 វិចាកធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្ស-
 យោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ អរហា ឧត្ថំ . . . កោជនំ
 . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ ។ នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ ឧត្ថំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ និងបកត្ថូបនិស្ស័យ ។ បកត្ថូបនិស្ស័យ គឺ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យមគ្គ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃអត្តប្បដិសម្មិទា ធម្មប្បដិសម្មិទា និរុត្តិប្បដិសម្មិទា បដិកាណប្បដិសម្មិទា និងឋានាឋានកោសល្យ របស់ព្រះអរហន្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១២២] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថូបនិស្ស័យ ។ បកត្ថូបនិស្ស័យ គឺ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យរដូវ . . . ភោជន . . . សេនាសនៈ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើតឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិដែលកើតឡើងហើយ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថូបនិស្ស័យ ។ បកត្ថូបនិស្ស័យ គឺ រដូវ . . .

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

កោដនំ សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវីវាគនវិវាគនម្មធម្មោ
 វិវាគនម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧតំ ឧបនិស្សយ
 ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិទ្ធីតិ កោដនំ សេនា-
 សនំ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិទ្ធីតិ
 ឧតុ កោដនំ សេនាសនំ សទ្ធាយ ។ បេ ។
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៣] នេវីវាគនវិវាគនម្មធម្មោ នេវីវាគ-
 នវិវាគនម្មធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
 អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ កាយំ រូបេ ។ បេ ។
 ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទិព្វេន ចក្កុនា
 រូបំ ។ បេ ។ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ ។ បេ ។
 វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ នេវីវាគនវិវាគនម្មធម្មានំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវីវាគនវិវាគនម្ម-
 ធម្មោ វិវាគស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

កោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និង ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជា បច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ៍- បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យរដូវ ហើយឱ្យទាន ។ លេ ។ បំបែកសង្ឃ រដូវ . . . កោជន . . . សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា ។ លេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៤៣] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក- ធម្មធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុ- បុរេជាត ។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺ ព្រះអរហន្ត (ពិចារណាឃើញ) នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ។ លេ ។ នូវកាយ នូវរូបទាំងឡាយ ។ លេ ។ នូវ ផ្សព្វទាំងឡាយ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ លេ ។ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ លេ ។ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ លេ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា បច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ
 សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តិ តំ អារព្ព
 វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណាតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ។ បេ ។ វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។
 តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណា-
 ស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វា-
 យតនំ កាយវិញ្ញាណាស្ស ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខា-
 យតនំ ចក្កវិញ្ញាណាស្ស ។ បេ ។ កាយាយតនំ កា-
 យវិញ្ញាណាស្ស វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធនំ បុរេជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 វិចារកធម្មធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ សេក្ខា
 វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ ។ បេ ។ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត
 គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវចក្ខុ
 ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
 ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ នូវសោតៈ ។ បេ ។ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។
 (វិបាក) កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នេវិបាកន-
 វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ពួក
 សេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី (ពិចារណាយើញ) នូវចក្ខុ ។ បេ ។ រាគៈ
 ប្រារព្ធទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវសោតៈ ។ បេ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ។ បេ ។ ទិព្វេន
ចក្កុនា រូបំ ។ បេ ។ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ ។
វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ វិចាកេនម្មនម្ពានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] វិចាកោ ធម្មោ នេវិចាកេនវិចាកេនម្ម-
នម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
វិចាកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៥] វិចាកេនម្មនម្មោ នេវិចាកេនវិចាកេនម្ម-
នម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចាក-
េនវិចាកេនម្មនម្មោ នេវិចាកេនវិចាកេនម្មនម្មស្ស បច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] វិចាកេនម្មនម្មោ វិចាកេនម្មនម្មស្ស អា-
សេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចាកេនម្ម-
នម្មា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចាកេនម្មនម្មានំ
ខន្ធានំ អនុលោមំ កោត្រកុស្ស អនុលោមំ វោទាន-
ស្ស កោត្រកុ មក្កស្ស វោទានំ មក្កស្ស អាសេវ-
េនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ទោមនស្ស ។ បេ ។ នូវរូប ដោយទិព្វ-
ចក្ខុ ។ បេ ។ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤៤] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកវិបាកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤៥] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
វិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[១៤៦] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអាសេ-
វនប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធមុន ។ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកវិបាក-
ធម្មធម្មក្ខន្ធក្រោយ ។ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជា
បច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៤៧] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាក-
នវិចាកធម្មធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៨] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ វិចាកា ចេតនា ។ វិចាកោ ធម្មោ នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចាកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកា ចេតនា
កដត្តារូចានំ ។ វិចាកោ ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស
ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចាកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូចានំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៤៧] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ (ពួកខន្ធ) មុន ។ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៤៨] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺ វិបាកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
វិបាកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិ-
បាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ វិបាកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាក-
ធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាក-
ចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
វិបាកចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១៤៩] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ។ វិចារកធម្មធម្មោ វិចារក-
 ស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានាខណិកា
 វិចារកធម្មធម្មា ចេតនា វិចារកានំ ខន្ធានំ កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ នេវិចារកន-
 វិចារកធម្មធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា វិចារកធម្មធម្មា
 ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។ ធានាខណិកា
 វិចារកធម្មធម្មា ចេតនា កដត្តារូចានំ ។ វិចារក-
 ធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស
 ច ធានាខណិកា វិចារកធម្មធម្មា ចេតនា វិចារកានំ
 ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ច នេវិចារកនវិ-
 ចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកធម្មធម្មា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៤៧] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ។
 វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
 នានាខណិកា គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតានានាខណិកា ។
 សហជាតា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ។ ឯនានាខណិកា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួក
 កដត្តារូប ។ វិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម៌ផង គឺ បានដល់នានាខណិកា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា
 ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
 វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌
 ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥០] នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវវិចាកនវិ-
ចាកធម្មធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ។

[១៥១] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ វិចាកោ
ធម្មោ នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចាកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ បដិ-
សន្ធិក្ខណោ វិចាកា ខន្ធា កដត្តារូចានំ ។ វិចាកោ
ធម្មោ វិចាកស្ស ច នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ច
ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ បដិ-
សន្ធិក្ខណោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចាកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
តីណិ ។ បដិសន្ធិបិ ឥមេសំ តិណ្ណន្នំ កាតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៥០] នេវេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ នេវេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ)
នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ។

[១៥១] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ
ពួកវិបាកក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកវិបាកក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
វិបាកធម៌ផង នៃនេវេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ
វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
វិបាកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌
ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាហារ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ
គឺ ខន្ធ ៣ ។ ឯបដិសន្ធិ នៃខន្ធទាំង ៣ នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីលី ។

[១៥២] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតទ្បិកាពោ អាហារោ ឥមស្ស កា-
យស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៣] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីលី ។ បដិសន្ធិ កា-
តព្វំ ។ វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីលី ។

[១៥៤] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចា-
កនវិចាកធម្មធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូចានំ រូបដិវិ-
តិន្ទ្រិយំ កតត្តារូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ។

[១៥២] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មាហារ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ កវឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ ។

[១៥៣] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ បដិសន្ធិ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ ។ វិបាកធម្មធម៌
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។

[១៥៤] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ជានេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
រូបដីវិតិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កាយិន្ទ្រិយំ ។ មេ ។

[១៥៥] វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចក្កុន្ទ្រិយព្វ ចក្កុវិញ្ញាណព្វ ចក្កុវិញ្ញាណ-
សហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
។ មេ ។ កាយិន្ទ្រិយព្វ កាយវិញ្ញាណព្វ កាយវិញ្ញា-
ណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ វិចាកធម្ម-
ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិ-
ចាកនវិចាកធម្មធម្មា ណានដ្ឋា សម្មយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានព្វ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ
គឺ ចក្ខុន្តិយ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ។
កាយិន្តិយ ។ បេ ។

[១៥៥] វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
វិបាកធម៌ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្តិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ
។ បេ ។ កាយិន្តិយក្តី កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយឈាន-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
វិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ
ជានេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្នុងផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១៥៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស មក្ក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ វិចារកធម្មធម្មោ វិចា-
 កធម្មធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
 នេ វិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នេ វិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេ វិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មោ មក្កដ្ឋា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូទានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៨] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[១៥៩] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេ វិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មោ នេ វិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៥៧] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជានេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធវេង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបវេង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[១៥៨] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១៥៩] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ លេ ។ គឺ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៦០] វិចារកោ ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកា ខន្ធ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណំ រូចានំ បដិសន្ធិកូលោ វិចារកា
 ខន្ធ កដត្តារូចានំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកា ខន្ធ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៦១] វិចារកធម្មធម្មោ នេវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកធម្មធម្មា ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូចានំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកធម្មធម្មា
 ខន្ធ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១៦២] នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នេវិចា-
 កនវិចារកធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មា ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាណ-
 ណំ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៦០] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦១] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហ- ជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធន្ត ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦២] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិ- បាកធម្មធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ ពួកនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធន្តទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ឆាជាតា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា ខន្ទា បុរេ-
 ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា វិចាកស្ស
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិចាកានំ
 ខន្ទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ
 ចក្ខាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ទានំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មា
 វិចាកធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតំ វត្ថុ វិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៦៣] វិចាកោ ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ។
 វិចាកោ ធម្មា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកន-
 វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 វិបាកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ
 គឺ ចក្ខុយានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ លេ ។ កាយាយានៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្ម-
 ធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦៣] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ វិបាកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតា វិចាកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ បដិ-
សន្និក្ខុលោ វិចាកា ខន្ធា កដត្តារូចានំ ។ បច្ឆា-
ជាតា វិចាកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស
ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញា រូចានំ បដិសន្និក្ខុលោ . . . ។

[១៦៤] វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
តំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥ-
មស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាក-
ធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ច នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចាកធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញា រូចានំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សហជាតៈ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ផង នៃ
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[១៦២] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាក-
 ធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ វិបាក-
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ។

[១៦៥] នេវីចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវីចា-
 កនវិចាកធម្មធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នេវីចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាណនព្វ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា
 ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណនព្វ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋាណនំ រូចានំ កដត្តារូចានំ ឧចាទារូចានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។
 បុរេជាតំ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ សោតំ
 ។ បេ ។ វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទិព្វេន ចក្កុនា
 រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ
 ។ បេ ។ វត្ថុ នេវីចាកនវិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ទានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា នេវីចាក-
 នវិចាកធម្មធម្មា ខន្ទា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
 យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតទ្បីកាវោ អា-
 ហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៦៥] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និង ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាតៈ គឺ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ . . . មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប នៃពួកកដត្តារូប នៃពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួក អសញ្ញាសត្វ ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ ព្រះអរហន្ត (ពិចារណាឃើញ) នូវ ចក្ក ថាមិនទៀង ។ បេ ។ នូវសោតៈ ។ បេ ។ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតទ្យឺដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

រូបដីវិតិ ទ្រិយំ កេតត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ ស-
 ហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ សេក្ខា វា
 បុត្តដ្ឋនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្សាទេន្តិ តំ
 អារព្ព វាកោ ឧប្បដ្ឋតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ
 កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចាកោ តទារម្មណតា . . .
 សោតំ . . . ។ បេ ។ វត្ថុ . . . វិចាកោ តទារម្មណ-
 តា . . . រូចាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ដោ-
 ដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ចក្កាយតនំ ចក្ក-
 វិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
 វិចាកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិ-
 ចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរេជាតំ សេក្ខា វា បុត្តដ្ឋនា
 វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្សាទេន្តិ ។ បេ ។
 ទោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ សោតំ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។
 ទោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ ទិព្វេន ចក្កនា ។ បេ ។ វត្ថុ
 វិចាកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

រូបជីវិតិទ្ធិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ នេវ-
 វិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកវិបាកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ
 គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី (ពិចារណាយើញ) នូវចក្ខុ ថាមិន
 ទៀង ។ បេ ។ រមែងត្រេកអរ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង
 ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់
 ហើយ វិបាក (កើតឡើង) ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ . . . នូវសោតៈ
 . . . ។ បេ ។ នូវវត្ថុ . . . វិបាក (កើតឡើង) ព្រោះអំពើនោះជាអារ-
 ម្មណ៍ . . . រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយ-
 តនៈ(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបា-
 កក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាក-
 ធម្មធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាតៈ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក
 បុប្ផជនក្តី (ពិចារណាយើញ) នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ រមែងត្រេកអរ
 ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង នូវសោត . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង
 ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១៦៦] វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា វិចារកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ
 ចក្កុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធច ច ចក្កាយ-
 តនព្វ តិណ្ណន្នំ ។ មេ ។ កាយវិញ្ញាណសហគតោ
 វិចារកោ ឯកោ ខន្ធច ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ
 បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធច ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណន្នំ ។ វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
 សហជាតោ វិចារកោ ខន្ធច ច មហាក្ខតា ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាននំ រូចានំ បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកោ ខន្ធច
 ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បច្ឆាជាតោ វិចារកោ ខន្ធច ច កពជ្ជិ-
 កាវោ អាហារវោ ច ឥមស្ស កាយស្ស ។ បច្ឆា-
 ជាតោ វិចារកោ ខន្ធច ច រូបដិវិតិទ្រិយព្វ កដត្តា-
 រូចានំ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[១៦៦] វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។
 សហជាតៈ គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។ បេ ។ វិបាកក្ខន្ធន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយកាយ-
 វិញ្ញាណក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ វិបាកក្ខន្ធន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិ-
 បាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាតៈ គឺ
 ពួកវិបាកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាកូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួក
 វិបាកក្ខន្ធក្តី មហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកក្ខន្ធក្តី កពឡិដ្ឋារាហារ
 ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកក្ខន្ធក្តី
 រូបដីវិតិឡិយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៦៧] វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មោ ច ធម្មា វិចាកធម្មធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ
 វិចាកធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ។
 វិចាកធម្មធម្មោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ច
 ធម្មា នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
 សហជាតោ វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ ។ បច្ឆាជាតោ វិចាកធម្មធម្មោ
 ខន្ធា ច កពជ្ជីកាពោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតោ វិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធា ច រូបដីវិតិទ្ធរិយញ្ច
 កដត្តារូបាណំ ។ វិចាកោ ធម្មោ នត្តិវិតតំ អនន្តរ-
 សទិសំ អវិតតំ អត្តិសទិសំ ។

[១៦៨] ហេតុយា សត្ត អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា ទិស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ ឯកាទិស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត និស្ស-
 យេ តេរស ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តិណ្ណា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៦៧] វិបាកធម្មធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម្មធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។
 សហជាតៈ គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។
 វិបាកធម្មធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ
 និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្តី ពួកមហាកូតក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្ម-
 ធម្មក្ខន្ធក្តី កពទ្យឿង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។ វិបាកធម៌ គឺ នត្តិប្បច្ច័យ និងវិគតប្បច្ច័យ
 ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអត្តិប្បច្ច័យ ។

[១៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

វិបាកត្តិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ នវ វិចារកេ
 តីណិ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ សត្ត
 មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច
 អត្តិយា តេវស នត្តិយា សត្ត វិភតេ សត្ត អវិភ-
 តេ តេវស ។

[១៦៩] ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា សត្ត . . .
 សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ សត្ត
 វិចារកេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្ប-
 យុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា សត្ត
 អវិភតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារស្ស អនុលោម-
 កណាណា កណិកា ឯវំ វិត្តាវេតព្វា ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧០] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ
 ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ក្នុងបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៣ ។

[១៦៩] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ការរាប់ជាអនុលោម នូវបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោក
បានរាប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[១៧០] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ
 នេ វវិចារកនវិចារក ធម្ម ធម្ម ស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវិចារក-
 នវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៧១] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
 នេ វវិចារកនវិចារក ធម្ម ធម្ម ស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
វិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ផង
នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៧១] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ច នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧២] នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវិចាក-
នវិចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
. . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាក-
ធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៣] វិចាកោ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
ធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៧២] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ ។ នេវវិ-
បាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកនវិ-
បាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ ។

[១៧៣] វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី (ជា
បច្ច័យ) នៃវិបាកធម៌ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា
នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[១៧៤] វិចារកធម្មធម្មោ ច នេវិចារកនវិចារ-
កធម្មធម្មោ ច ធម្មា វិចារកធម្មធម្មស្ស សហជាតំ
បុរេជាតំ ។ វិចារកធម្មធម្មោ ច នេវិចារកនវិចារ-
កធម្មធម្មោ ច ធម្មា នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[១៧៥] នហេតុយា សោឡស នអារម្មណោ
សោឡស នអធិបតិយា សោឡស នអនន្តរេ
សោឡស នសមនន្តរេ សោឡស នសហជាតេ
ទ្វាទស នអញ្ញមញ្ញេ ទ្វាទស ននិស្សយេ ទ្វាទស
នឧបនិស្សយេ សោឡស នបុរេជាតេ ចុទ្ធស នបច្ឆា-
ជាតេ សោឡស នអាសេវនេ សោឡស នកម្មេ
បណ្ណារស នវិចារកេ ចុទ្ធស នអាហារេ សោឡស
នឥន្ទ្រិយេ សោឡស នឈានេ សោឡស នមក្កេ
សោឡស នសម្បយុត្តេ ទ្វាទស នវិប្បយុត្តេ ទស
នោអត្ថិយា ទស នោនត្ថិយា សោឡស នោវិកតេ
សោឡស នោអវិកតេ ទស ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិបាកធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃនេវវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និងត្រ័យ ។

[១៧៤] វិបាកធម្មធម៌ក្តី នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ)
នៃវិបាកធម្មធម៌ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។ វិបាកធម្មធម៌ក្តី
នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ បាន
ដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និងត្រ័យ ។

[១៧៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនសហជាតៈ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងននិស្ស-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុង
នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦
ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនោអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦
ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

វិបាកត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[១៧៦] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សោ-
ឡស ។ សង្ខតំ ។ . . . នោវិកតេ ទស ។ យថា
កុសលត្តិកេ បច្ចនីយកណាជា វិត្តាវិតា វរំ វិត្តាវេតពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សត្ត . . .
នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តវេ សត្ត នសមនន្តវេ
សត្ត នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ សត្ត
នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ
សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ ចត្តាវិ នអាហារេ
សត្ត នសង្ខិយេ សត្ត នឈានេ សត្ត នមក្កេ សត្ត
នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
សត្ត នោវិកតេ សត្ត ។

[១៧៨] ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិអវិកតនិ
នអារម្មណេ សត្ត ។ សង្ខតំ ។ . . . នោវិកតេ សត្ត ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[១៧៦] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនិហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១០ ។ ដែលបណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុ-
សលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[១៧៧] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនិហេតុប្ប-
ច្ច័យ . . . ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានបុរេជាតប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអាសេវន-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនិទានអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានត្រ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនិទានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទាននត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[១៧៨] ពាក្យថា និហេតុប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ
អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នោះ ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនិហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

យថា កុសលត្តិកេ អនុលោមបច្ចនីយកណាណា
វិត្តារិតា ឯវំ វិត្តារតព្វំ ។ អសម្មោហាន្តេន ឯសោ
សជ្ឈាយមក្កោ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ . . .
អធិបតិយា នស អនន្តវ សត្ត សមនន្តវ សត្ត
សហជាតេ ឯកានស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត និស្សយេ
តេស ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆា-
ជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ នវ វិចារកេ
តីណិ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ នវ លានេ សត្ត
មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច
អត្តិយា តេស នត្តិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិ-
កតេ តេស ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុង
កុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។ នេះ ជាផ្លូវនៃការ
ស្វាធារ ដែលបុគ្គលអ្នកមិនវង្វេង (គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ) ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

[១៧៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុ-
ប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[១៨០] នហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណាប្បច្ចយា
 អធិបតិយា សត្ត ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អវិតតេ តេស ។
 យថា កុសលគ្គិកេ បច្ចនីយានុលោមតណាណា វិត្តា-
 វិតា ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

វិបាកគ្គិកំ តតិយំ

និដ្ឋិតំ ។

វិបាកត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៨០] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាការរាប់នូវបច្ចនីយា-
នុលោម ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

វិបាកត្តិកៈទី ៣

ចប់ ។

ឧបាទិស្ឋក្កិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៨១] ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិ-
 ស្ឋក្កាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិស្ឋ-
 ក្កាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច អនុបាទិស្ឋក្កាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទិស្ឋក្កាណានិយោ ច អនុបាទិស្ឋក្កាណានិយោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិស្ឋក្កាណានិយំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

ឧបាទិដ្ឋក្ខិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨១] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-
 លេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យ
 ខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យ
 មហាកូត ១ ដែលជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហា-
 កូត ២ កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ អនុ-
 បាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) អាស្រ័យ
 ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ ឧបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[១៨២] អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧចាទារូបំ ។

[១៨៣] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អនុចាទិន្ទុ-
 អនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុចាទិន្ទុអនុចាទា-
 និយេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ច
 អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[១៨២] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្តី អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលជា
អនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត
ទាំងឡាយ ។

[១៨៣] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន) អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុ-
បាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អនុបា-
ទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអ-
នុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៤] អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុ-
ចានានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៨៥] ឧចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុចានានិ-
យញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឧចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៨៦] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច . . . បដិស-
ន្ធិក្ខណោ . . . ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ។
អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ។ អារម្មណាប្ប-
ច្ចយា តីណិ បញ្ញា ។

[១៨៧] អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៨៤] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[១៨៥] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[១៨៦] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធ ៣) អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ។ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ។ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានបញ្ហា ៣ ។

[១៨៧] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ (មហាកូត ៣) អាស្រ័យមហាកូត ១ . . .

ឧបាទិស្សត្តិកេ បដិច្ចវារោ

មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អនុចា-
 និទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៨៨] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរឃ្មច្ចយា . . .
 សមនន្តរឃ្មច្ចយា . . . សហជាតឃ្មច្ចយា ឧចានិទ្ធុ-
 ចានានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិក្ខណោ
 ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . មហាក្សតេ បដិច្ច កដត្តា-
 រូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ
 បដិច្ច . . . មហាក្សតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។
 ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អនុ-
 ចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតឃ្មច្ចយា អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . .

ឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យ
អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិ-
យក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[១៨៨] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអនន្តរឫប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរឫប្បច្ច័យ . . . ព្រោះ
សហជាតឫប្បច្ច័យ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ . . . អាស្រ័យមហា-
កូត ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូត
ទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . កដត្តារូប
ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋ-
បាទានិយធម៌ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតឫប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ។ បេ ។ អាស្រ័យមហាកូត ១ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ
 . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច . . . ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 តីណិ ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទា-
 និយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ។
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ។

[១៨៩] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិក្ខណោ
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 វត្ថុ ច ខន្ធធ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . ទ្វេ មហាក្សតេ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្សតា អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។
 អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរំ . . . អាហារំ
 . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ។ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុជ្ជានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . .
 អាហារសមុជ្ជានរូប . . . ឧតុសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យមហាកូត ១ . . . ។
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌
 អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង ។
 អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធម៌ផង ។

[១៨៧] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ១ . . .
 ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ
 វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ អាស្រ័យមហា-
 កូត ១ . . . មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ . . . ។ ពាហិរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ . . . អាហារ-
 រូប . . . ឧតុសមុជ្ជានរូប ។ . . ។ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ។

ឧបាទិស្ឋក្តិកេ បដិច្ចវារោ

[១៩០] ឧទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
និស្សយប្បច្ចយា ។ នវ បញ្ញា ។ . . . ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយា ។

[១៩១] ឧទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទា-
និទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា ។
តីណិ បញ្ញា ។

[១៩២] អនុទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ទានិទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្ប-
ច្ចយា អនុទានិទ្ធុទានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។
អនុទានិទ្ធុអនុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុទានិទ្ធុអនុ-
ទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
អនុទានិទ្ធុអនុទានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។

[១៩៣] ឧទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទា-
និទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា ។ ហេ-
តុប្បច្ចយសទិសា នវ បញ្ញា ។

[១៩៤] ឧទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានិទ្ធុ-
ទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា តីណិ ។

ឧបាទិស្ឋតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[១៧០] អាស្រ័យឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ . . . ព្រោះនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ៧ ។ . . . ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧១] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ៣ ។

[១៧២] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិស្ឋបាទានិយ-
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យអនុបាទិស្ឋ-
បាទានិយក្ខន្ធទ ។ អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិស្ឋ-
អនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យ
អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ។

[១៧៣] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ៧ ដូចជាក្នុងហេតុ-
ប្បច្ច័យដែរ ។

[១៧៤] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្ឋបាទា-
និយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ឧចានារូបំ ។ អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា វិចាកំ អនុចានិទ្ធុអនុចានានិ-
 យំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ។ នវ បញ្ញា ។

[១៩៥] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា ។
 មេ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា
 សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា
 នត្ថិប្បច្ចយា វិកតប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

យថា កុសលត្តិកស្ស បដិច្ចវារោ សជ្ឈាយ-
 មក្កេន វិត្តារិតោ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[១៩៦] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
 បតិយា បញ្ចា អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាកូត ១ . . . ចិត្តសមុជ្ជានរូប
ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិ-
យធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែល
ជាវិបាក ។ មានបញ្ហា ៩ ។

[១៩៥] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។ វេ ។ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
ព្រោះឈានប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះអត្តិប្បច្ច័យ ព្រោះនត្តិប្បច្ច័យ ព្រោះវិគតប្ប-
ច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបដិច្ចវារៈ
ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយ តាមលំអាននៃការស្វា-
ធាយដែរ ។

[១៩៦] វារៈ ៩ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអា-
រម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ

ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ បដិច្ចវារោ

ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 ទ្វេ កម្មេ នវ វិចារកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ
 នវ ឈានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ
 វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ វិកតេ
 តីណិ អវិកតេ នវ ។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ
 តីណិ ... អវិកតេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បដិច្ចកណាណា សជ្ឈាយ-
 មក្កេន កណិកា ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[១៩៧] ឧបាទិដ្ឋតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋ-
 តាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ ឧបាទិដ្ឋតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ ឧបាទិដ្ឋតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច
 ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

ឧបាទិស្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 វារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុង
 ឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៩
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
 វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៣ ក្នុង
 អារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់នូវបដិច្ចវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែល
 លោករាប់ហើយ តាមលំអាននៃការស្វាឡាយដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

[១៩៧] ឧបាទិស្កតិកៈ ឧបាទិស្កតិកៈ អាស្រ័យឧបាទិស្កតិកៈ ឧបាទិស្កតិកៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបាទិស្កតិកៈ
 ទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី
 កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យឧបាទិស្កតិកៈ ឧបាទិស្កតិកៈ ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្ប-
 ដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំង-
 ឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មហាក្សតេ បដិច្ច កេត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញា-
សត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . មហាក្សតេ
បដិច្ច កេត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧបាទានិទ្ធុបាទា-
និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទានិទ្ធុបាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧបាទានិទ្ធុបា-
ទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបា-
ទានិទ្ធុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានិទ្ធុបាទានិយោ ច
អនុបាទានិទ្ធុបាទានិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុ-
ប្បច្ចយា អហេតុកំ ឧបាទានិទ្ធុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[១៩៨] អនុបាទានិទ្ធុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទានិទ្ធុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
អហេតុកំ អនុបាទានិទ្ធុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អនុបាទានិទ្ធុបាទានិយំ
ឯកំ មហាក្សតំ មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាក្ខត ១
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំង-
 ឡាយ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិន្ទុ-
 បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ ។ ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ក្តី
 អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ក្តី អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យឧបា-
 ទិន្ទុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១៩៨] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 អនុបាទិន្ទុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី មហា-
 ក្ខត ១ ដែលជាអនុបាទានិយៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

ឧបាទិស្ឋក្កិកេ បដិច្ចវារោ

ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច
ឧចាទារូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធ
បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[១៩៩] ឧចាទិណ្ណចាទានិយេ អនុចាទិណ្ណចាទា-
និយេ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិណ្ណចាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧចាទិណ្ណចាទា-
និយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០០] ឧចាទិណ្ណចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិណ្ណចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ ឧចាទិណ្ណចាទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុំ ឯកំ មហាក្ខតំ ប-
ដិច្ច អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

ឧចាទិណ្ណចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិណ្ណចាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ឧចាទិណ្ណចាទានិយេ
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុចាទិណ្ណចាទានិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិណ្ណចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នអារម្មណប្បច្ចយា អនុចាទិណ្ណចាទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ពាហិរំ . . .

ឧបាទិស្សត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[១៩៩] អនុបាទិស្សបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយធម៌ ផង អនុបាទិស្សបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជា អហេតុកៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២០០] ឧបាទិស្សបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ កដត្តារូប អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អនុបាទិស្សបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អនុបាទិស្សបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិស្សបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ អនុបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប អាស្រ័យមហាក្ខត ១ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ។ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាម្មណាប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទា-
 និយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអាម្មណាប្បច្ចយា អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយេ
 ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
 ម្មណាប្បច្ចយា ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយេ ខន្ធោ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០១] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។
 បដិសន្ធិ បរិបុណ្ណំ ។ តីណិ បញ្ញា ។ អនុចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ។ ឯកា បញ្ញា ។ អនុចា-
 ទិន្ទ្រអនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាហារសមុជ្ឈានរូប . . . អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជាសមុជ្ឈាន ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ឈានរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ឈានរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ឈានរូប អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[២០១] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បដិសន្ធិ បរិបូណ៌ ។ មានបញ្ហា ៣ ។ អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌

ឧបាទិស្ឋក្កិកេ បដិច្ចវារោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុចានិទ្ធុអនុ-
 ចានានិយេ ខន្តេ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយា
 អធិបតិ ។ ឧចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុចានានិ-
 យញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ឧចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្តេ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០២] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនន្តរប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ . . . នសមនន្តរប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។ អនុចានិទ្ធុអនុចា-
 នានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិចាកំ អនុចានិទ្ធុអនុ-
 ចានានិយំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្តា ។
 សន្និទ្ធីត្ថំ ។

[២០៣] អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 ចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
 អនុចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្តេ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បដិច្ចវារៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ដែលជាអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយៈ អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អនុ-
បាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នបាទា-
និយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[២០២] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . . ព្រោះនសមនន្ត-
រប្បច្ច័យ ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ព្រោះ
នបុរេជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ ។
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាវិបាក ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៣] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នបាទានិយចេតនា អាស្រ័យ
អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០៤] អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ចានិទ្ធិអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
កុសលេ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយេ ខន្ទេ បដិច្ច
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយា ចេតនា ។

[២០៥] ឧចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
និទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ
បដិច្ច កេតត្តារូបំ ឧចានារូបំ ។ ឧចានិទ្ធិចា-
និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
អនុចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិអនុចា-
និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុសលំ
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ
ខន្ទា ។ តីណិ បញ្ញា ។ អនុចានិទ្ធិចានានិយញ្ច
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិចា-
នានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុស-
លេ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២០៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាកុសល ។

[២០៥] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាកុសល ។ មានបញ្ហា ៣ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាកុសលផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

ឧបាទិស្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[២០៦] ឧបាទិស្កតាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិស្កតា-
 ទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុបាទិស្កតា-
 ទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។

[២០៧] ឧបាទិស្កតាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសង្ខិយប្បច្ចយា
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដិវតិស្តិយំ ។

[២០៨] អនុបាទិស្កតាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសង្ខិយប្បច្ចយា
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០៩] ឧបាទិស្កតាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិស្កតា-
 ទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នណានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណា-
 សហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ សង្ខតំ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២០៦] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២០៧] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ គឺ រូបជីវិតិទ្រិយ អាស្រ័យ មហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

[២០៨] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជា សមុដ្ឋាន ។

[២០៩] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ជាវិញ្ញាណ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុចា-
ទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . អាហារ-
សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២១០] ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា
អហេតុកំ ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ។ បញ្ច បញ្ញា ។

[២១១] ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ច-
យា ។ នអារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[២១២] ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
អារុប្បេ ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច ។ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា អារុប្បេ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌
អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ
គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . អាស្រ័យមហាក្ខត ១
ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២១០] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបាទិន្ទ-
បាទានិយក្ខន្ធទ ដែលជាអហេតុកៈ ។ មានបញ្ហា ៥ ។

[២១១] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្ម-
ណប្បច្ច័យដែរ ។

[២១២] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបា-
ទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញ-
សត្វ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបា-
ទានិយក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

ឧបាទិស្ឋកថា បដិច្ចវារោ

ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុចាទិន្ទ-
 អនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទអនុចាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្បេ អនុចា-
 ទិន្ទអនុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធជេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[២១៣] ឧចាទិន្ទចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្ទចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោនត្ថិប្បច្ចយា . . .
 នោវិតតប្បច្ចយា ។ យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចដីយវារោ
 វិត្តារិតោ ឯវំ វិត្តារេតព្វោ ។

[២១៤] នហោតុយា បញ្ច នអារម្មណោ ឆ
 នអធិបតិយា ឆ នអនន្តរេ ឆ នសមនន្តរេ ឆ
 នអញ្ញមញ្ញោ ឆ នឧបនិស្សយេ ឆ នបុរេជាតេ
 សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវំ នអាសវនេ នវំ នកម្ម
 ទ្វេ នវិចារកេ ឆ នអារាមេ ទ្វេ នស្រិយេ ទ្វេ
 នណានេ ទ្វេ នមក្កេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ ឆ នវិ-
 ប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា ឆ នោវិតតេ ឆ ។

ឧបាទិស្ថិតិកៈ បដិច្ចវារៈ

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសមុជ្ជាន ។ អនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទា-
និយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១
ក្នុងអរូបកព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២១៣] ឧបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនោនត្ថិប្បដ្ឋយ . . . ព្រោះនោវិតតប្បដ្ឋយ ។
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបច្ចនីយវារៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយ
ក្នុងកុសលត្ថិតិកៈដែរ ។

[២១៤] វារៈ ៥ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនអារម្មណ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
វារៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៦
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
វារៈ ២ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។ សង្ខតំ ។
. . . នៅវិគតេ ចត្តារិ ។ យថា កុសលត្តិកេ
កណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

[២១៥] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ន ។
សង្ខតំ ។ . . . នៅវិគតេ ន ។ យថា កុសលត្តិ-
កេ អនុលោមបច្ចដីយកណាណា ឯវំ កណោតព្វា ។

អនុលោមបច្ចនីយំ ។

[២១៦] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ។
សង្ខតំ ។ . . . អវិគតេ បញ្ច ។ យថា កុសលត្តិ-
កេ បច្ចដីយានុលោមកណាណា ឯវំ កណោតព្វា ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារោ ។

សហជាតវារោ

[២១៧] ឧទានិទ្ធុទានិយំ ធម្មំ សហជាតោ
ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
បដិច្ចវារោ បិ សហជាតវារោ បិ សទិសោ ។

សហជាតវារោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
... វារៈ ៤ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការ
រាប់ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[២១៥] វារៈ ៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៦ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

[២១៦] វារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បី
រាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុលសត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារៈ

[២១៧] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ កើតជាមួយនឹងឧបាទិន្នបាទានិ-
យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បដិច្ចវារៈ ក្តី សហ-
ជាតិវារៈក្តី ប្រហែល ។ គ្នា ។

ចប់ សហជាតិវារៈ ។

បច្ចយវារោ

[២០៨] ឧទានិទ្ធុទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧទា-
និទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទានិទ្ធុ-
ទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្ខណោ ខន្ធធ បច្ចយា វត្ថុំ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា
ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា មហា-
ក្ខតេ បច្ចយា កេដត្តារូបំ ឧទានារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា
ឧទានិទ្ធុទានិយា ខន្ធា ។ ឧទានិទ្ធុទានិយំ
ធម្មំ បច្ចយា អនុទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទានិទ្ធុទានិយេ ខន្ធធ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា អនុទានិទ្ធុទា-
និយា ខន្ធា ។ ឧទានិទ្ធុទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
អនុទានិទ្ធុអនុទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុទានិទ្ធុទានិយា
ខន្ធា ។ ឧទានិទ្ធុទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧទា-
និទ្ធុទានិយោ ច អនុទានិទ្ធុទានិយោ ច ធម្មោ
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទានិទ្ធុទានិយំ ឯកំ
ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

បច្ចយវារៈ

[២១៨] ឧបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិ-
យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
ឧបាទិទ្ធុបាទានិយក្ខន្ធទ ១ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
មហាកូត ១ កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ឧបា-
ទិទ្ធុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ អនុ-
បាទិទ្ធុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិទ្ធុអនុបា-
ទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ អនុបាទិទ្ធុអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។ ឧបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធុបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកា
 បញ្ញា ។ អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ តីណិ បញ្ញា ។ ឧចានិទ្ធុចានានិយញ្ច
 អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិ-
 ទ្ធុអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុអនុចា-
 នានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយេ ខន្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ច-
 យា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ឧចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ
 ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយ-
ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ៣ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១
ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទា-
និយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយ
ផង ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង
អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

ឧបាទិស្កតិកេ បច្ចយវារោ

[២១៧] ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា
ឧបាទិស្កតាណាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ
បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ
វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធោ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ
បច្ចយា ឧបាទិស្កតាណាណិយោ ខន្ធោ ។ ឧបាទិស្ក-
តាណាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិស្ក-
តាណាណិយោ ខន្ធោ ។ ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ
បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ
ខន្ធោ ។ អនុបាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ
បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធោ ។

ឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[២១៧] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ពឹងផ្អែកនឹង
 ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ២ ខន្ធ ពា ពឹង
 ផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធទ ២ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ នឹងផ្អែក
 នឹងចក្ខុយតន ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយយតនៈ
 ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋបា-
 ទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទ
 ទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
 អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ពា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនុចានិទ្ទអនុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទ-
អនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
អនុចានិទ្ទអនុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២២០] ឧចានិទ្ទចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ទអនុ-
ចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទអនុចានានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អនុចានិទ្ទអនុចា-
នានិយំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។
ឧចានិទ្ទចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ទចានានិយញ្ច ធម្មំ
បច្ចយា អនុចានិទ្ទចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណាប្បច្ចយា អនុចានិទ្ទចានានិយំ ឯកំ ខន្ធា
វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២២១] ឧចានិទ្ទចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
អនុចានិទ្ទចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្ប-
ច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទចានានិយា ខន្ធា ។
ឧចានិទ្ទចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទអនុ-
ចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[២២០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ផង
វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិន្នបាទា-
និយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
វត្ថុផង ។

[២២១] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិ-
យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នបាទានិ-
យក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ

ឧបាទិស្កតិកេ បច្ចយវារោ

វត្ថុំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយា ខន្ធា ។ អនុ-
 ចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធិចានានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា ។ ឯកា
 បញ្ញា ។ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ។
 តិស្សោ បញ្ញា ។ ឧចានិទ្ធិចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធិ-
 អនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា . . . អធិបតិប្បច្ចយា ។
 អនុចានិទ្ធិចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយញ្ច
 ធម្មំ បច្ចយា . . . អធិបតិប្បច្ចយា ។ ឧចានិទ្ធិចានានិ-
 យញ្ច អនុចានិទ្ធិចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុ-
 ចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 អនុចានិទ្ធិចានានិយំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា ។

[២២២] ឧចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 ឧចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តប្បច្ចយា ។
 ចតុវិសតិ បច្ចយា វិត្តាវេតញ្ច ។ . . . អវិកតប្បច្ចយា ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បច្ចយវារៈ

គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ហា ១ ។ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋអនុ-
 បាទានិយធម៌ ។ មានបញ្ហា ៣ ។ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
 ធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង . . .ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង
 . . . ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
 ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ
 ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[២២២] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បច្ច័យ ២២ បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។ . . . ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២២៣] ហោតុយា ឯកាទស អារម្មណោ
 សត្ត អធិបតិយា នវ អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ
 សត្ត សហជាតេ ឯកាទស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត
 និស្សយេ ឯកាទស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ
 សត្ត អាសេវនេ ឆ កម្មេ ឯកាទស វិចារកេ
 ឯកាទស អាហារេ ឯកាទស ឥន្ទ្រិយេ ឯកាទស
 ណានេ ឯកាទស មត្តេ ឯកាទស សម្បយុត្តេ
 សត្ត វិប្បយុត្តេ ឯកាទស អត្ថិយា ឯកាទស
 នត្ថិយា សត្ត វិតតេ សត្ត អវិតតេ ឯកាទស ។

[២២៤] ហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សត្ត ។
 សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . . អវិតតេ ឯកាទស ។ យថា
 កុសលត្ថិកេ កណាណា ឯវំ កណោតព្វា ។

អនុលោមំ ។

[២២៥] ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា
 អហោតុកំ ឧចាទិន្ទុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា . . .
 អហោតុកប្បនិសន្និក្ខណោ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៣] វារៈ ១១ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ៍-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១១
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងអាហារប្ប-
 ច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 វារៈ ១១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១១
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២២៤] វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៥] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ពីងផ្នែកនឹងឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពីងផ្នែកនឹងឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធ
 ១ ដែលជាអហេតុកៈ . . . ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . មហា-
 ភូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្នែកនឹងចក្ខាយតនៈ

ឧបាទិស្ឋតិកេ បច្ចយវារោ

កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា
 អហេតុកា ឧទានិទ្ធុទានានិយា ខន្ធ ។ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុទានិទ្ធុទានានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧទា-
 និទ្ធុទានានិយេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា អនុទានិទ្ធុទានានិយា ខន្ធ
 វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហកតោ ឧទ្ធចូសហកតោ
 មោហោ ។ ឧទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧទា-
 និទ្ធុទានានិយោ ច អនុទានិទ្ធុទានានិយោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ឧទានិទ្ធុទានានិយំ
 ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
 រូបំ ។ អនុទានិទ្ធុទានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុទានិទ្ធុ-
 ទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
 អនុទានិទ្ធុទានានិយំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ពាហិរំ . . . អាហារស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ឯកំ មហាក្ខតំ ។ បេ ។
 រូបំ វិចិត្តិច្ឆាសហកតេ ឧទ្ធចូសហកតេ ខន្ធ បច្ចយា
 វិចិត្តិច្ឆាសហកតោ ឧទ្ធចូសហកតោ មោហោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បច្ចយវារៈ

កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ ។ បេ ។ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ ។ បេ ។ រូប មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ឧចានិទ្ទុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ទុចានានិយញ្ច ធម្មំ
 បច្ចុយា អនុចានិទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចុយា អហេតុកេ ឧចានិទ្ទុចានានិយេ ខន្ទេ ច
 មហាក្វតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកំ
 អនុចានិទ្ទុចានានិយំ ឯកំ ខន្ទញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា
 តយោ ខន្ទា ទ្វេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ
 ខន្ទា វិចិត្តិក្ខាសហកតេ ឧទ្ធចូសហកតេ ខន្ទេ ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចុយា វិចិត្តិក្ខាសហកតោ ឧទ្ធចូសហកតោ
 មោហោ ។

[២២៦] ឧចានិទ្ទុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧចា-
 និទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចុយា ។
 សន្និទ្ធីតំ ។ . . . នអធិបតិប្បច្ចុយា ឧចានិទ្ទុចា-
 នានិយំ ឯកំ ខន្ទំ បច្ចុយា ។ ឧចានិទ្ទុចានានិយំ
 ធម្មំ បច្ចុយា អនុចានិទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអធិបតិប្បច្ចុយា ឧចានិទ្ទុចានានិយេ ខន្ទេ បច្ចុយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា អនុចានិទ្ទុចានានិយោ
 ខន្ទា ។ ឧចានិទ្ទុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា អនុចា-
 និទ្ទុអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចុយា
 វត្ថុំ បច្ចុយា អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយោ អធិបតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈផង
 មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១
 ដែលជាអហេតុកៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង
 មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។

[២២៦] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . .
 ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ។ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 អធិបតិប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអធិបតិប្បដ្ឋាយ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

ឧបាទិស្កត្តិកេ បច្ចយវារោ

ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបាទិស្កតាណាណិយោ
 ច អនុបាទិស្កតាណាណិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា ឧបាទិស្កតាណាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ ។ បេ ។ អនុ-
 បាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
 អនុបាទិស្កតាណាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុ-
 បាទិស្កតាណាណិយេ ខន្ធធ្ធា បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ
 អធិបតិ ។

[២២៧] ឧបាទិស្កតាណាណិយញោ អនុបាទិស្កតាណាណិយញោ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអធិបតិប្បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយេ ខន្ធធ្ធា ច វត្តញោ
 បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ អធិបតិ ។ ឧបាទិស្កតាណាណិយញោ
 អនុបាទិស្កតាណាណិយញោ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិស្កតាណាណិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិស្កតាណាណិយេ ខន្ធធ្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បច្ចយវារៈ

ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធន ១ ។ បេ ។ ពឹងផ្អែក
 នឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិ-
 យធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយៈ ពឹងផ្អែកនឹង
 អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។

[២២៧] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិ-
 យធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងអនុ-
 បាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិ-
 យធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២២៨] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧចានិទ្ធុ-
ចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនន្តរឃ្យច្ចយា . . .
នសមនន្តរឃ្យច្ចយា នអញ្ញមញ្ញឃ្យច្ចយា នឧបនិស្ស-
យឃ្យច្ចយា នបុរេជាតឃ្យច្ចយា នបច្ឆាជាតឃ្យច្ចយា
នអាសេវនឃ្យច្ចយា ។

[២២៩] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុ-
ចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មឃ្យច្ចយា
វត្ថុំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ចេតនា ។ ឧចា-
និទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មឃ្យច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា
អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ ចេតនា ។ អនុចានិទ្ធុចា-
នានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នកម្មឃ្យច្ចយា អនុចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្ធា
បច្ចយា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ចេតនា ពាហិរំ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[២២៨] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរវប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនសមនន្តរវប្បច្ច័យ
ព្រោះនអញ្ញមញ្ញវប្បច្ច័យ ព្រោះនឧបនិស្សយវប្បច្ច័យ ព្រោះនបុរេជាត-
វប្បច្ច័យ ព្រោះនបច្ឆាជាតវប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវនវប្បច្ច័យ ។

[២២៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មវប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទបាទានិយ-
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មវប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយចេតនា
ជាកុសល ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុ-
បាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មវប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប...

ឧបាទិស្កតិកេ បច្ចយវារោ

អាហារសមុជ្ជានំ . . . ឧតុសមុជ្ជានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បច្ចយា ។ អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្ម-
 ប្បច្ចយា កុសលេ អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយេ ខន្ទេ
 បច្ចយា អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយា ចេតនា ។
 ឧចានិទ្ឋចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយេ
 ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា អនុចានិទ្ឋអនុចានានិយា
 កុសលា ចេតនា ។ ឧចានិទ្ឋចានានិយញ្ច អនុ-
 ចានិទ្ឋចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ឋចានានិ-
 យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អនុចានិទ្ឋចា-
 នានិយេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា អនុចានិទ្ឋចា-
 នានិយា ចេតនា ។

[២៣០] ឧចានិទ្ឋចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧចា-
 និទ្ឋចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ។ ឧចានិទ្ឋ-
 ចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ឋចានានិយោ ធម្មោ

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បច្ចយវារៈ

អាហារសមុជ្ឈានរូប . . . ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជា
សមុជ្ឈាន ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋអនុបាទា-
និយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទា-
និយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជា
កុសល ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្ប-
ច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋអនុ-
បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាកុសលផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិដ្ឋ-
បាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋបាទានិ-
យធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយផង វត្ថុផង ។

[២៣០] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុ-
 ចានិទ្ទុចានានិយា ខន្ធ ។ ឧចានិទ្ទុចានានិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា
 អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយា ខន្ធ ។ អនុចានិទ្ទុចានានិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា . . . ឯកា បញ្ញា ។ អនុចានិទ្ទុអនុ-
 ចានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ ឧចានិទ្ទុចា-
 នានិយញ្ច អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចា-
 កប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។ អនុចានិទ្ទុចានានិយញ្ច
 អនុចានិទ្ទុអនុចានានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចា-
 និទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា ។
 សង្ខត្តំ ។ ឧចានិទ្ទុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ទុចានានិ-
 យញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុចានិទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចយា អនុចានិទ្ទុចានានិយំ
 ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ពីកងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាកុសល ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ពីងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌... មានបញ្ហា ១ ។ (ខន្ធ) ៣ ពីងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពីងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពីងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

ឧបាទិស្ឋក្តិកេ បច្ចយវារោ

[២៣១] ឧចាទិន្ទុចាណិនិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 ឧចាទិន្ទុចាណិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា
 . . . នសង្ខិយប្បច្ចយា នឈានប្បច្ចយា នមគ្គប្ប-
 ច្ចយា នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា ។

[២៣២] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណោ ឆ
 នអធិបតិយា អដ្ឋ នអនន្តរេ ឆ នសមនន្តរេ ឆ
 នអញ្ញមញ្ញោ ឆ នឧបនិស្សយេ ឆ នបុរេជាតេ សត្ត
 នបច្ឆាជាតេ ឯកានស នអាសេវនេ ឯកានស
 នកម្មេ ឆ នវិចារកេ ទស នអាហារេ ទ្វេ
 នសង្ខិយេ ទ្វេ នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ បញ្ច នសម្ប-
 យុត្តេ ឆ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា ឆ
 នោវិតតេ ឆ ។ វិត្តារេន កណោតព្វំ ។

ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ឆ ។ សង្ខត្តំ ។

...នោវិតតេ ឆ ។ វិត្តារេន កណោតព្វំ ។

នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ចត្តារិ ។

សង្ខត្តំ ។ ...អវិតតេ បញ្ច ។

បច្ចយវារោ ។

ឧបាទិទ្ធត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[២៣១] ឧបាទិទ្ធបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធបាទានិយ-
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនោនតិប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៣២] វារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនអាម្ម-
ណាប្បច្ច័យ វារៈ ៨ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនអាសេវន-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១០ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនអាហា-
រ-ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនឈាន-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនោនតិ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៦ ក្នុងនោ-
វិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយពិស្តារ ។

វារៈ ៦ ក្នុងនអាម្មណាប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
... វារៈ ៦ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយ
ពិស្តារ ។ វារៈ ៤ ក្នុងនអាម្មណាប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៥ ក្នុងនវិតតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារោ

[២៣៣] ឧបាទិណ្ណបាណិនិយំ ធម្មំ និស្សាយ
 ឧបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឧបាទិណ្ណបាណិនិយំ ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ តយោ
 ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ និស្សាយ ។ សន្និទ្ធិត្ថំ ។ បច្ច-
 យវារោបិ និស្សយវារោបិ សទិសោ ។

និស្សយវារោ ។

សំសង្ខារវារោ

[២៣៤] ឧបាទិណ្ណបាណិនិយំ ធម្មំ សំសង្ខារោ
 ឧបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឧបាទិណ្ណបាណិនិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធធ្វេ សំសង្ខារោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបាទិណ្ណបា-
 ណិនិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ្វេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អនុបាទិណ្ណបាណិនិយំ
 ធម្មំ សំសង្ខារោ អនុបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិណ្ណបាណិនិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។

និស្សយវារៈ

[២៣៣] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋុបា-
ទានិយក្ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បច្ចយវារៈក្តី
និស្សយវារៈក្តី មានសេចក្តីប្រហែល ។ គ្នា ។

ចប់ និស្សយវារៈ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[២៣៤] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ច្រឡំដោយឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយឧបាទិដ្ឋុបា-
ទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ច្រឡំដោយខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ច្រឡំដោយខន្ធ ២
ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយឧបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ
២ ច្រឡំដោយខន្ធ ២ ។ អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ច្រឡំដោយអនុបា-
ទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣
ច្រឡំដោយអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ច្រឡំដោយខន្ធ ២ ។

ឧបាទិស្ឋកថា សំសដ្ឋារា

អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយំ ធម្មំ សំសដ្ឋា អនុចា-
 ទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ។

[២៣៥] ហេតុយា តីណិ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ អនិ-
 បតិយា ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ វិចារកេ ទ្វេ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។
 អវិតតេ តីណិ ។

យថា កុសលត្ថិកេ កណាណា ឯវំ កណោតព្វា ។

អនុលោមំ ។

[២៣៦] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ សំសដ្ឋា
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ធម្មំ
 សំសដ្ឋា អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកំ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ
 សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា

ឧបាទិស្ថិតិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

អនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ប្រឡំដោយអនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំដោយអនុបាទិស្ថិ-
កៈអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ប្រឡំដោយខន្ធ ២ ។

[២៣៥] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
វិបាកប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៣៦] ឧបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ប្រឡំដោយឧបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំដោយឧបាទិស្ថិតិកៈ
អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ប្រឡំដោយខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃ
អហេតុកៈប្បដ្ឋយសន្ធិ . . . ។ អនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ប្រឡំដោយអនុបា-
ទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំ
ដោយអនុបាទិស្ថិតិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ប្រឡំដោយខន្ធ ២

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ
វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។
សង្ខតំ ។

នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ សង្ខតំ ។

បច្ចនីយំ ។

[២៣៧] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ . . .
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ
ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិកតេ ទ្វេ ។

សំសដ្ឋវាពោ ។

សម្បយុត្តវាពោ

[២៣៨] ឧទាទិណ្ណុចាណិយំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ
ឧទាទិណ្ណុចាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ហេតុយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិកតេ តីណិ ។
សំសដ្ឋវាពាមិ សម្បយុត្តវាពាមិ សទិសោ ។

សម្បយុត្តវាពោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មោហាៈ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រកិច្ចា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំដោយ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រកិច្ចា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ចប់ បច្ចនីយ ។

[២៣៧] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ២ ក្នុងនអវិតត-
ប្បដ្ឋយ ។

ចប់ សំសដ្ឋវារៈ ។

សម្បយុត្តិវារៈ

[២៣៨] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ប្រកបដោយឧបាទិទ្ធិបាទានិ-
យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ ។
សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តិវារៈក្តី មានសេចក្តីប្រហែល ។ គ្នា ។

ចប់ សម្បយុត្តិវារៈ ។

បញ្ហាវារោ

[២៣៩] ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបាទិដ្ឋុ-
 ចាទានិយា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
 ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤០] ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤១] ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋុ-
 ចាទានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋុចាទានិយា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤២] អនុបាទិដ្ឋុចាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទិដ្ឋុចាទានិយា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣៩] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទា-
និយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤១] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិ-
យធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួក
ឧបាទិដ្ឋបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤២] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទា-
និយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិដ្ឋបាទានិយហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៤៣] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៤] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
ទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៥] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
ទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្នអនុចា-
ទានិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៦] ឧចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ន-
ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខ-
តោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិ-
នន្តន្តិ តំ អារព្ភ វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៤៣] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយ-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៥] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ពិចារណា
ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេក-
អរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទា-
 រម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ . . .
 ឧចានិទ្ធុចានានិយេ រូបេ . . . កន្លេ រសេ ដោដ្ឋព្វ
 វត្ថុំ . . . ឧចានិទ្ធុចានានិយេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព
 វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលា-
 កុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧចានិទ្ធុចានានិយំ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណាស្ស ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយំ កន្លាយតនំ . . . រសាយតនំ . . .
 ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណាស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៧] ឧចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ អនុចានិទ្ធុ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
 ទេតិ អភិនន្តតិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ . . . ឧចានិទ្ធុ-
 ចានានិយេ រូបេ . . . កន្លេ រសេ ដោដ្ឋព្វ វត្ថុំ . . .

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សោតៈ . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ . . .
 ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយរូប . . . ភ្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវ
 ខន្ធទាំងនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារ-
 ម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 គន្ធាយតនៈ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ . . . រសាយតនៈ . . . ផោដ្ឋព្វាយ-
 តនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុ
 នោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា
 កាយ . . . ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយរូប . . . ភ្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបាទិណ្ណុបាទានិយេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព រាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កុនា ឧបា-
 ទិណ្ណុបាទានិយំ រូបំ បស្សតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន
 ឧបាទិណ្ណុបាទានិយចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ ឧបា-
 ទិណ្ណុបាទានិយា ខន្ធ ឥទ្ធិវិធម្មញ្ញាណស្ស ចេតោបរិ-
 យញ្ញាណស្ស បុពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនា-
 គតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៨] អនុបាទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិណ្ណុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ
 កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ
 ណាណា រុដ្ឋហិត្វា ណានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា កោត្រភំ
 បច្ចវេក្ខតិ វោទានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា បហីនេ
 កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ វិក្ខម្ពិតេ កិលេសេ បច្ច-
 វេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជានន្តិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនឡើង
ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងនោះ
ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ឃើញ នូវឧបាទិដ្ឋបាទានិយរូប
ដោយទិព្វចក្ខុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជា
បច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធានញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេ-
និវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋ-
បាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទាន
សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវកុសល
ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន
ហើយពិចារណានូវឈាន ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវគោត្រក្ខ ពិចារ-
ណានូវវោទានៈ ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវពួកកិលេសដែលខ្លួនលះ
បង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង
ច្បាស់ នូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្នេ វសេ
 ដោដ្ឋព្វេ . . . អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ ខន្នេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ
 តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិព្វេន ចក្កុនា អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ រូបំ បស្សន្តិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាន្តិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន អនុចាទិន្ទុចាទានិយចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជានន្តិ អាកាសានព្វាយតនំ វិញ្ញាលាព្វាយតនស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ នេវ-
 សញ្ញាតាសញ្ញាយតនស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយា ខន្ធា ឥន្ធិវិញ្ញាលាស្ស ចេតោ-
 បរិយញ្ញាលាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស យថា-
 កម្មបកញ្ញាលាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អារជ្ជនាយ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៩] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ រូបេ . . .

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

នូវពួកអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូប . . . សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ . . .
 ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ
 នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ពួកអរិយបុគ្គល
 ឃើញនូវអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វ-
 សោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល ដែលប្រកបដោយអនុបាទិដ្ឋបាទានិយចិត្ត
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អនុបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធាញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគិញ្ញាណ
 និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៧] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក
 បុប្ផជនក្តី (ពិចារណាយើញច្បាស់) នូវពួកអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូប . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

សន្ទេ កន្ទេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ
 ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព រាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្ម-
 ណាតា ឧប្បជ្ជតិ អាកាសានញាយតនកុសលំ វិញ្ញា-
 ណញាយតនវិចារកស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាកិញ្ញញាយតនកុសលំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន-
 វិចារកស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុចា-
 ទានិយំ រូចាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥០] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ និព្វានំ មក្កស្ស ផលស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៥១] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិយា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោ-
 ទានស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ . . . ពិចារណាយើញ្ញាច្យាស់ នូវអនុបាទិន្ទុ-
 បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ អាកាសានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតនវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល
 ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វ-
 យតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៥០] អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុ-
 អនុបាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គនិងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៥១] អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទា-
 និយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកអរិយបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ
 ពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន និព្វាន ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូតិវាទានៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

ឧបាទិទ្ធព្រឹកេ បញ្ញាវារោ

អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាលោន អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទា-
 និយចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទា-
 និយា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស បុព្វេនិវាសានុ-
 ស្សតិញ្ញាលាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អារដ្ឋនាយ
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥២] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ ចក្កំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធព្រឹកេ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ . . .
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយេ រូបេ . . . កន្ធលោ វសេ ដោជ្ជព្វេ
 វត្ថុំ . . . ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយេ ខន្ធា ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធព្រឹកេ តំ ករុំ កត្វា វាកោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ
 ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
 បតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមា-
 ទយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ លាណា

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកអរិយបុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយអនុបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អនុបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៥២] ឧបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលធ្វើចក្ខុឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវចក្ខុនោះឲ្យជាទីគោរពហើយ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ . . . ឃានៈ ជីវ្ហា កាយ . . . ពួកឧបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយរូប . . . ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើនូវឧបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនុបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតិកៈអនុបាទានិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទានសមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយធ្វើនូវកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវកុសលទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ចេញចាកឈាន

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សេក្ខា កោ-
 ត្រកុំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ វោទានំ ករុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេក្ខន្តិ អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្នេ
 រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ ខន្នេ ករុំ
 កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាទិបតិ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយាទិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាធានញ្ច រូចានំ អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៥៣] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណាទិបតិ សហជាតាទិបតិ ។
 អារម្មណាទិបតិ និព្វានំ មក្កស្ស ផលស្ស អទិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតាទិបតិ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយាទិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ
 អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៥៤] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណាទិបតិ សហជាតាទិបតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ហើយធ្វើនូវឈាននោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល
 ធ្វើនូវគោត្រកូឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវវោទានៈឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវពួកអនុបាទិន្នបាទានិយរូប . . .
 សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ . . . ធ្វើនូវអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវអំពើ
 នោះឲ្យជាទីគោរព ហើយទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយធម៌ ដោយអធិប្បតិបច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិ-
 បតិ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

ឧបាទិទ្ធត្ថិកេ បញ្ញាវារោ

អារម្មណាធិបតិ អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ ករំ
 កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ ផលំ ករំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ
 និព្វានំ ករំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស
 វោទានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហ-
 ជាតាធិបតិ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយាធិបតិ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាណានំ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៥] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចា-
 ទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាធិបតិ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយាធិបតិ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានព្វ រូចានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៦] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទ្រ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយា ខន្ធា បច្ចិមានំ
 បច្ចិមានំ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយានំ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចាកមនោទាតុយា អនន្តរ-
 វ្យច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកមនោទាតុ វិចាកមនោ-
 វិញ្ញាណទាតុយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកអរិយបុគ្គល ចេញចាកមគ្គហើយ ធ្វើនូវមគ្គ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវផលឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារ-
ណា ធ្វើនូវនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា និព្វាន ជាបច្ច័យ
នៃគោត្រភូ និងវោទានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៥] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋ-
បាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃពួកឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ហាវិញ្ញាណ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោធាតុ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៧] ឧបាទិណ្ឋុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិណ្ឋុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ វិចាកមនោវិញ្ញាណាតតុកិរិយា
 មនោវិញ្ញាណាតតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយា ។

[២៥៨] អនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិណ្ឋុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អនុបាទិណ្ឋុបាទានិយា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ
 បច្ឆិមាណំ អនុបាទិណ្ឋុបាទានិយាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុ-
 លោមំ វោទានស្ស អារដ្ឋនាយ អនុបាទិណ្ឋុបាទានិ-
 យាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៩] អនុបាទិណ្ឋុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិណ្ឋុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារដ្ឋនា បញ្ចន្តំ វិញ្ញាណាណំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុបាទិណ្ឋុបាទានិយា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ភវង្គចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអារវជ្ជនៈ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ អារវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អារវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[២៦០] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ កោត្រភុ មក្កស្ស វោទានំ មក្កស្ស អនុលោមំ
 ផលសមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស លោសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[២៦១] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយា
 ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយាទំ
 ខន្ធាទំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ មក្កោ ផលស្ស
 ផលំ ផលស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៦២] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ
 ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនន្តរ-
 វ្យច្ចយសទិសំ ។

ឧបាទិស្ឋិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៦០] អនុបាទិស្ឋិកៈបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិកៈអនុ-
បាទានិយធម៌ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ គឺ គោត្រភូ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ នៃផលសមា-
បត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល ដែលចេញចាកនិរោធ
ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។

[២៦១] អនុបាទិស្ឋិកៈអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិកៈអនុ-
បាទានិយធម៌ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិស្ឋិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធ
មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិស្ឋិកៈអនុបាទានិយក្ខន្ធក្រោយ ។ ដោយ
អនន្តរវប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ផល ជាបច្ច័យ នៃផល
ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។

[២៦២] អនុបាទិស្ឋិកៈអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិកៈបាទានិ-
យធម៌ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ គឺ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយ
អនន្តរវប្បច្ច័យ ។ ឧបាទិស្ឋិកៈបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិកៈបាទានិយ-
ធម៌ ដោយសមនន្តរវប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរវប្បច្ច័យដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦៣] ឧចានិទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ ឧចានិទ្ទុ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចានិទ្ទុចានានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ឧចានិទ្ទុចានានិយោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ កដត្តា
 ច រូចានំ ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណាន្នំ មហាក្ខតានំ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស
 មហាក្ខតស្ស ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិន្នំ មហាក្ខតានំ មហា-
 ក្ខតា កដត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្និទ្ធីតំ ។

[២៦៤] ឧចានិទ្ទុចានានិយោ ធម្មោ អនុចានិទ្ទុ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចានិទ្ទុចានានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៣] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋុបាទានិ-
 ធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកកដត្តារូបផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង នៃពួកកកដត្តារូបផង ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ មហាកូត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាកូត ៣
 មហាកូត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាកូត ១ មហាកូត ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមហាកូត ២ មហាកូតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកកដត្តារូប និងពួក
 ឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៦៤] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទា-
 និយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធទ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៦៥] ឧចានិទ្ទុចានិយោ ធម្មោ ឧចានិទ្ទុ-
 ចានិយស្ស ច អនុចានិទ្ទុចានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧចានិទ្ទុចានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៦] អនុចានិទ្ទុចានិយោ ធម្មោ អនុចានិទ្ទុ-
 ចានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចានិទ្ទុចានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចានិទ្ទុចានិយំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ មហាក្ខតា ឧចានរូចានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៦៥] ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ដោយសហជាតិបច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយសហជាតិបច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតិបច្ច័យ ។

[២៦៦] អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ដោយសហជាតិបច្ច័យ គឺ អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតិបច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតិបច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាអនុបាទិស្ឋិតិកៈ មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទិស្ឋិតិកៈ ដោយសហជាតិបច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦៧] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ទអនុចានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៨] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ទអនុចានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៩] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ទអនុចានិយស្ស ច អនុចានិទ្ទអនុចានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចា-
 និទ្ទអនុចានិយោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
 រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទា-
និយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[២៧០] អនុចានិយោ ច អនុចានិ-
 យោ ច ធម្មា អនុចានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចានិ-
 យា ខន្ធ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧១] ឧចានិយោ ច អនុចានិ-
 យោ ច ធម្មា អនុចានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧចានិយោ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧២] ឧចានិយោ ធម្មា ឧចានិ-
 យស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចានិយោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណន្នំ ខន្ធ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ទ្វិន្នំ ខន្ធ
 បដិសន្ធិកូលោ ឧចានិយោ ឯកោ ខន្ធ
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធ វត្ថុស្ស ច ខន្ធ វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធ
 ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ ទ្វេ មហាក្ខតា
 ទ្វិន្នំ មហាក្ខតានំ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៧០] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧២] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ មហាកូត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាកូត ៣ មហាកូត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាកូត ២ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[២៧៣] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណានំ ខន្ទានំ ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិនំ ខន្ទានំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ។

[២៧៤] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណានំ ខន្ទានំ ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិនំ ខន្ទានំ ។

[២៧៥] ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណានំ ខន្ទានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្និគ្គំ ។ បដិសន្និ-
 ក្ខណោ ឯកំ មហាក្ខតំ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧចាទិន្ទុចាទានិយានំ ខន្ទានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៧៣] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មហាកូត ១ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២៧៤] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ។

[២៧៥] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មហាកូត ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណវត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៧៦] ឧទានិទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធុ-
 ទានានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧទានិទ្ធុទានានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូទានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អនុទានិទ្ធុទានា-
 និយានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] ឧទានិទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ អនុទា-
 និទ្ធុអនុទានានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វត្ថុ អនុទានិទ្ធុអនុទានានិយានំ ខន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] ឧទានិទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានានិយស្ស ច អនុទានិទ្ធុទានានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានិទ្ធុទានានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានព្វ
 រូទានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានព្វ រូទានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៧៩] អនុទានិទ្ធុទានានិយោ ធម្មោ អនុទា-
 និទ្ធុទានានិយស្ស ធម្មស្ស ឯកោ បញ្ញា ។ អនុ-
 ទានិទ្ធុអនុទានានិយោ ធម្មោ តីណិ ។

ឧបាទិស្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៧៦] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ មានបញ្ញា ១ ។ អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ មានបញ្ញា ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[២៨០] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ណុអនុបាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិណ្ណុ-
 អនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ
 ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨១] អនុបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិណ្ណុអនុ-
 បាទានិយោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨២] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ
 ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូបានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិណ្ណុបាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ
 ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨០] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨១] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៨៣] ឧបាទិស្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋតា-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តប-
 និស្សយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧត្ត កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] ឧបាទិស្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិ-
 ស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧប-
 និស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបាសថ-
 កម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៨៣] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្វបនិស្ស័យ ។ បកត្វបនិស្ស័យ គឺ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ រដូវ (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ភោជន (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . រដូវ . . . ភោជន ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្វបនិស្ស័យ ។ បកត្វបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គលអាស្រ័យ នូវសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនាឲ្យកើត

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាលំ
 ហនតិ សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧតុំ . . .
 កោជនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុំ . . .
 កោជនំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វាគស្ស ទោសស្ស
 មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៥] ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទុ-
 អនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បកត្វបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧបនិ-
 ស្សាយ មក្កំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិ សមាបជ្ជតិ
 កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧតុំ . . . កោជនំ ឧបនិស្សាយ
 មក្កំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិ សមាបជ្ជតិ ។
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧតុំ . . .
 កោជនំ មក្កស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធ្វើអភិញ្ញាឲ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើត សម្រាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ បុគ្គល
 អាស្រ័យសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . រដូវ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ
 ភោជន ហើយឲ្យទាន បំបែកសង្ឃ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 . . . សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ រដូវ . . . ភោជន ជាបច្ច័យ នៃ
 អនុបាទិន្ទបាទានិយសទ្ធា នៃសីល សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ ទោសៈ
 មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបា-
 ទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្វបនិស្ស័យ គឺ
 បុគ្គល អាស្រ័យសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ហើយធ្វើមគ្គឲ្យកើត
 ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ អាស្រ័យសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . .
 រដូវ . . . អាស្រ័យភោជន ហើយធ្វើមគ្គឲ្យកើត ចូលកាន់ផលសមា-
 បត្តិ ។ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ . . . រដូវ . . . ភោជន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្សតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៨៦] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ
 សន្នំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧចោសថកម្មំ កកោតិ ណានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ចាណំ ហានតិ សន្នំ ភិទ្ធពតិ មាណំ ជម្រេតិ ទិដ្ឋិ
 កណ្ណាតិ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ សីលំ . . . សុតំ
 ចាកំ បញ្ញំ រាគំ ទោសំ មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ បត្តនំ
 ឧតុំ កោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
 ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាណំ ហានតិ សន្នំ
 ភិទ្ធពតិ មាណំ ជម្រេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ អនុចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយា សន្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា
 រាគោ ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ បត្តនា ឧតុ
 កោជនំ . . . សេនាសនំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយាយ
 សន្ធាយ . . . សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ
 រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា . . .

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៨៦] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្ត-
 រូបនិស្ស័យ និងបកត្វបនិស្ស័យ ។ បកត្វបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
 អនុបាទិន្ទបាទានិយសទ្ធា ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថ-
 កម្ម ធ្វើឈានឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនាឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញាឲ្យកើត ធ្វើសមា-
 បត្តិឲ្យកើត សម្រាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ បុគ្គល
 អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយសីល . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ
 ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា រដូវ និងកោជន . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើត សម្រាប់សត្វ
 បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ អនុបាទិន្ទបាទានិយសទ្ធា . . .
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា រដូវ កោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យសទ្ធា...នៃសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស
ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ឈានស្ស នេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយត-
នស្ស បឋមំ ឈានំ ទុតិយស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ចាលាតិចាតោ ចាលា-
តិចាតស្ស និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។

[២៨៧] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។
បកត្វបនិស្សយោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ សទ្ធិំ ឧប-
និស្សាយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយិដ្ឋិ-
មូលកំ ទុក្ខំ បច្ចនុកោតិ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ សីលំ
. . . ។ សទ្ធិត្ថំ ។ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ អត្តានំ
អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយិដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខំ បច្ចនុ-
កោតិ អនុចាទិន្ទុចាទានិយា សទ្ធា . . . ។ សទ្ធិត្ថំ ។
សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា-
កុសលំ កម្មំ វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃបឋមជ្ឈាន
ជាបច្ច័យ នៃបឋមជ្ឈាន បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន
ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ឈានទី ១ ជាបច្ច័យ នៃ
ឈានទី ២ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
បាណាតិបាត ជាបច្ច័យ នៃបាណាតិបាត និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

[២៨៧] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
និយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យអនុបាទិន្ទ-
បាទានិយសទ្ធា ហើយធ្វើខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ រមែងរងទុក្ខ ដែល
មានការស្វែងរកជាមូល អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយសីល . . . ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . បុគ្គល អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយធ្វើខ្លួន
ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ រមែងរងទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយសទ្ធា . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
ក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ
នៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៨៨] អនុចាទិណ្ណចាណិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិណ្ណអនុចាណិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។
 បកត្វបនិស្សយោ បឋមស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ បឋ-
 មស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទុតិយស្ស មក្កស្ស តតិយស្ស មក្កស្ស ចតុត្ថស្ស
 មក្កស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៩] អនុចាទិណ្ណអនុចាណិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិណ្ណអនុចាណិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ
 បកត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ បឋមោ
 មក្កោ ទុតិយស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទុតិយោ មក្កោ តតិយស្ស មក្កស្ស តតិយោ
 មក្កោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស មក្កោ ផលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៨៨] អនុបាទិស្កត្តិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កត្តិកៈ អនុបាទិស្កត្តិកៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និង បកត្តិបនិស្ស័យ ។ បកត្តិបនិស្ស័យ គឺ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ១ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣ និងមគ្គទី ៤ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ៤ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៩] អនុបាទិស្កត្តិកៈ អនុបាទិស្កត្តិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កត្តិកៈ បាទិស្កត្តិកៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តិបនិស្ស័យ ។ បកត្តិបនិស្ស័យ គឺ មគ្គទី ១ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គទី ២ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យនៃមគ្គទី ៤ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[២៩០] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ បក-
 ត្តូបនិស្សយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩១] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។
 បកត្តូបនិស្សយោ អរិយា មក្កំ ឧបនិស្សាយ អនុ-
 ប្បន្នំ សមាបត្តិ ឧប្បាទេន្តិ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ
 សមាបជ្ជន្តិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ មក្កោ អរិយានំ អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្ប-
 ដិសម្ពិទាយ និរុត្តិប្បដិសម្ពិទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិ-
 ទាយ ហោណហោណកោសល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩២] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទ្រ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណ្ឌបុរេជាតំ
 សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៩០] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩១] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ អាស្រ័យមគ្គ ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវសង្ខារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃអត្ថប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា និរុត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាណប្បដិសម្ពិទា និងឋានាឋានកោសល្យ របស់ពួកព្រះអរិយៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩២] ឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណ្ឌបុរេជាត គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុថុជនក្តី ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ
អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុស-
លាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ
សោតំ . . . យានំ ជីវ្គំ កាយំ . . . ឧបាទិដ្ឋតាទា-
និយេ រូបេ . . . កន្ទេ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទា-
រម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយំ រូបាយតនំ
ចក្កវិញ្ញាណាស្ស ឧបាទិដ្ឋតាទានិយំ កន្ទាយតនំ . . .
រសាយតនំ . . . ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណាស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កា-
យតនំ ចក្កវិញ្ញាណាស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
ណាស្ស វត្ថុ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយានំ ខន្ធានំ បុរេជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនេះ ទើបកើត
 ឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់
 ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ (ពួកសេក្ខ-
 បុគ្គលនិងបុប្ផជន) ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវសោតៈ . . ឃានៈ ជិវ្ហា
 កាយ . . . នូវឧបាទិដ្ឋបាទានិយរូបទាំងឡាយ . . ក្លិន . . . រស . . .
 ដោដ្ឋព្វៈ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចក្ខុវិញ្ញាណ គន្ធាយតនៈ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ . . . រសាយតនៈ . . .
 ដោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
 ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៩៣] ឧបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ អនុបាទិណ្ណ-
 បាណិនិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ
 ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិនន្ទន្តិ តំ អារព្ព រាភោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្ទន្តិ តំ អារព្ព រាភោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កុណា
 ឧបាទិណ្ណបាណិនិយំ រូបំ បស្សន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ
 អនុបាទិណ្ណបាណិនិយានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩៤] ឧបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិណ្ណអនុបាណិនិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិណ្ណអនុបាណិនិយានំ
 ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៥] អនុបាទិណ្ណបាណិនិយោ ធម្មោ អនុបាទិណ្ណ-
 បាណិនិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាបុរេជាតំ អនុបាទិណ្ណបាណិនិយេ រូបេ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៩៣] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (ពួកសេក្ខបុគ្គល និងបុប្ផជន) ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (ពួកសេក្ខបុគ្គល និងបុប្ផជន) ពិចារណាយើញច្បាស់នូវសោតៈ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (ពួកព្រះអរិយៈ) យើញនូវឧបាទិដ្ឋបាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល យើញច្បាស់ នូវអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូបទាំងឡាយ . . .

ឧបាទិទ្ធក្តិកេ បញ្ញាវារោ

សទ្ធិ . . . ភន្នេ . . . វសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ
 តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិព្វេន ចក្កុនា អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតណតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ ។

[២៩៦] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយេ រូបេ . . . សទ្ធិ
 . . . ភន្នេ . . . វសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព វាកោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ
 និរុទ្ធិ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ អនុចាទិន្ទុចា-
 ទានិយំ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៧] ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ច អនុចាទិន្ទុចាទា-
 និយោ ច ធម្មោ ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
 ជាតំ ។ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ រូចាយតនព្វ ចក្កាយត-
 នព្វ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិទ្ទត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សំឡេង . . . ក្លិន . . . រស . . . ផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈនោះ ទើប
កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញនូវអនុបាទិទ្ធិបា-
ទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។

[២៩៦] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទា-
និយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គល
ឃើញច្បាស់ នូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយរូបទាំងឡាយ . . . សំឡេង . . .
ក្លិន . . . រស . . . ផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវផោដ្ឋព្វៈទាំងនោះ ទើបកើត
ឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់
ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ
ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ
ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
ណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈ
ក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សង្ខតំ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ដោដ្ឋញ្ចាយតនញ្ច
 កាយាយតនញ្ច កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ រូបាយតនញ្ច វត្ថុ
 ច ឧចានិទ្ធុចានានិយានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ដោដ្ឋញ្ច-
 យតនញ្ច វត្ថុ ច ឧចានិទ្ធុចានានិយានំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៨] ឧចានិទ្ធុចានានិយោ ច អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយោ ច ធម្មា អនុចានិទ្ធុចានានិយស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណបុរេជាតំ វត្ថុ-
 បុរេជាតំ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ រូបាយតនញ្ច
 វត្ថុ ច អនុចានិទ្ធុចានានិយានំ ខន្ធានំ បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុចានិទ្ធុ-
 ចានានិយំ ដោដ្ឋញ្ចាយតនញ្ច វត្ថុ ច អនុចានិទ្ធុចា-
 នានិយានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សេចក្តីបំប្រួញ ។ ផោដ្ឋញាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈក្តី កាយាយ-
 តនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ
 ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ផោដ្ឋញាយតនៈ
 ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន
 ដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ផោដ្ឋញាយតនៈ ជា
 អនុបាទិន្ទបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៩៩] ឧបាទិស្ឋតាណិនិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 តាណិនិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិស្ឋតាណិនិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិស្ឋតាណិនិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] ឧបាទិស្ឋតាណិនិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ឋ-
 តាណិនិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិស្ឋតាណិនិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិស្ឋតាណិនិយស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០១] ឧបាទិស្ឋតាណិនិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 តាណិនិយស្ស ច អនុបាទិស្ឋតាណិនិយស្ស ច ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ឧបាទិស្ឋតា-
 ណិនិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិស្ឋតាណិ-
 និយស្ស ច អនុបាទិស្ឋតាណិនិយស្ស ច កាយស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៩៩] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិ-
យធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិស្ឋបាទា-
និយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០០] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទា-
និយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិស្ឋបាទា-
និយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០១] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយ-
ធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
ឧបាទិស្ឋបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយកាយនេះផង ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០២] អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ អនុចានិទ្ធុ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុចានិទ្ធុចានានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៣] អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧចានិទ្ធុ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចានិទ្ធុចានានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៤] អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយស្ស ច អនុចានិទ្ធុចានានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
 អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចានិទ្ធុចានានិយស្ស ច អនុចានិទ្ធុចានានិយស្ស
 ច កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០២] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
និយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
និយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបា-
ទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
និយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបា-
ទិន្ទបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះផង ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣០៥] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ ឧចានិទ្ទ-
 ចានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ខន្ធា បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧចានិទ្ទចានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៦] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ទចានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ខន្ធា
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចានិទ្ទចានិយស្ស កា-
 យស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 និទ្ទចានិយស្ស ច អនុចានិទ្ទចានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
 អនុចានិទ្ទអនុចានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចានិទ្ទចានិយស្ស ច អនុចានិទ្ទចានិយស្ស ច
 កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៣០៥] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះផង ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០៨] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អនុចាទិន្ទុចាទានិយា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ
 បច្ឆិមាណំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុលោមំ
 វោទានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កោត្រភុ មក្កស្ស វោទានំ មក្កស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចាទិន្ទុចាទានិយា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧចាទិន្ទុចា-
 ទានិយា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា
 ច រូចាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតនា វត្ថុស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ គោត្រភូ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣១១] ឧបាទិស្កតាណិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ក-
 តាណិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិស្កតាណិយា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិស្កតាណិយោ
 ធម្មោ ឧបាទិស្កតាណិយស្ស ច អនុបាទិស្កតាណិ-
 យស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ក-
 តាណិយា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១២] អនុបាទិស្កតាណិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិស្កតាណិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទិស្កតាណិយា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៣] អនុបាទិស្កតាណិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិស្កតាណិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 នាណខណិកា អនុបាទិស្កតាណិយា ចេតនា វិចា-
 កានំ ឧបាទិស្កតាណិយានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច
 រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣១១] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១២] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិស្ឋបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ អនុបាទិស្ឋបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទិស្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ជាវិបាកផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣១៤] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា
 អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា
 អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ កុសលា ចេតនា វិចារកានំ
 អនុចាទិន្នអនុចាទានិយានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣១៥] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៦] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ន-
 អនុចាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣១៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានា-
ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ អនុបា-
ទិន្នអនុបាទានិយកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិ-
យក្ខន្ធ ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១៥] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១៦] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣១៧] ឧបាទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ក-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចាកោ ឧបាទិស្កតាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធនំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ
 ខន្ធនំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចាកោ ឧបាទិស្កតាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធនំ កដត្តា ច រូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ កដត្តា ច រូបាទំ វិចា-
 កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធោ វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣១៨] ឧបាទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ក-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចាកោ ឧបាទិស្កតាទានិយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ
 រូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៩] ឧបាទិស្កតាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិស្កតាទានិយស្ស ច អនុបាទិស្កតាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឧបា-
 ទិស្កតាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣១៧] ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតិកៈ
 ធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ១ ជាវិបាក ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣១៨] ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ
 ទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ទាំងឡាយ
 ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣១៩] ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតិកៈ
 បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 គឺ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ
វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២០] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចាកោ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២១] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
ទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចាកោ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
ណានំ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ វិចាកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន- អនុបាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន- បាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំង- ឡាយ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២២] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន- បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិច្ច បញ្ញាវារោ

[៣២៣] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧទានិទ្ធុទានិយា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧទា-
 និទ្ធុទានិយា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូទានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទា-
 និទ្ធុទានិយោ កតទ្បីកាហោ អាហារោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៤] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧទានិទ្ធុទានិយា អាហារា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានិទ្ធុទានិយោ
 កតទ្បីកាហោ អាហារោ អនុទានិទ្ធុទានិយស្ស
 កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៥] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធុទា-
 និយស្ស ច អនុទានិទ្ធុទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អា-
 ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានិទ្ធុទានិយោ អាហារា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូទានំ

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣២៣] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ពួកអាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡឺង្ការាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៤] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡឺង្ការាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិន្ទុបាទានិយោ កត-
ឡីកាហោ អាហារោ ឧបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ច អនុ-
បាទិន្ទុបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣២៦] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ អាហារោ សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបាទានំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ កតឡីកាហោ អាហារ-
ោ អនុបាទិន្ទុបាទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៧] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ កតឡីកាហោ អាហារោ ឧបា-
ទិន្ទុបាទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡឺង្ការាហារ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៦] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ កតឡឺង្ការាហារ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទា-
និយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតឡឺង្ការាហារ ជាអនុបាទិន្ន-
បាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដោយអាហា-
រប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣២៨] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ
 កតន្នីកាវោ អាហារោ ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣២៩] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ អាហារោ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣០] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ អាហារោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណានំ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣១] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុ-
 ចាទានិយោ អាហារោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណានញ្ច រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋក្កិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣២៨] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយ-
ធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតទ្ធិវ្កា-
រាហារ ជាអនុបាទិស្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្ឋបាទា-
និយៈផង ជាអនុបាទិស្ឋបាទានិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៩] អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋអនុ-
បាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិស្ឋអនុបាទា-
និយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋ-
បាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិស្ឋអនុបា-
ទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋបា-
ទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ
គឺ អាហារ ជាអនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច អនុទាទិណ្ណុទា-
 ទានិយោ ច ធម្មា ឧទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច
 អនុទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច កតឡីកាហោ អាហារោ
 ឧទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៣៣] ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច អនុទាទិណ្ណុទា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច
 អនុទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច កតឡីកាហោ អាហារោ
 អនុទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៣៤] ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច អនុទាទិណ្ណុទា-
 ទានិយោ ច ធម្មា ឧទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស ច អនុ-
 ទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ ច អនុទាទិណ្ណុទាទា-
 និយោ ច កតឡីកាហោ អាហារោ ឧទាទិណ្ណុទាទា-
 និយស្ស ច អនុទាទិណ្ណុទាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៣២] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតទ្យង្គិកា-
ហារ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣៣] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កត-
ទ្យង្គិកាហារ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជា
បច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣៤] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតទ្យង្គិកាហារ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាអនុបា-
ទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈផង ជាអនុ-
បាទិដ្ឋបាទានិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៣៥] ឧបាទិស្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិស្ឋតាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបា-
 ទិស្ឋតាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូបាទំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស រូបដីវិតិទ្រិយំ កដត្តារូបាទំ ឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៦] ឧបាទិស្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិស្ឋតាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ឧបាទិស្ឋតាទានិយា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ
 រូបាទំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៧] ឧបាទិស្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋតា-
 ទានិយស្ស ច អនុបាទិស្ឋតាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ឋតាទានិយា
 ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានញ្ច
 រូបាទំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៣៥] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកសន្តិយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ពួកសន្តិយ
 ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកកដត្តា-
 រូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ចក្កន្តិយ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយិន្តិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ រូបដីវិតិស្តិយ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ។

[៣៣៦] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបា-
 ទានិយធម៌ ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកសន្តិយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិ-
 យធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ គឺ ពួក
 សន្តិយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសន្តិយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៣៨] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណញ្ច រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។

[៣៣៩] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤០] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ណានំ រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤១] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុ-
 ចាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណញ្ច រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៣៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ។

[៣៣៩] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ។

[៣៤០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ។

[៣៤១] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៤២] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទា-
 និទ្ធុទានិយានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានិយានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូទានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៣] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧទានិទ្ធុទានិយានិ ណានដ្ឋានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូទានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៤] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធុ-
 ទានិយស្ស ច អនុទានិទ្ធុទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានិទ្ធុទានិយានិ ណា-
 នដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
 រូទានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៤២] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៣] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៤] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៤៥] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយានិ ណានត្ថានិ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៤៦] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយានិ ណានត្ថានិ សម្ម-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៧] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយានិ ណានត្ថានិ ចិត្តសមុដ្ឋាណំ
 រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៨] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុ-
 ចាទានិយានិ ណានត្ថានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណព្វ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៤៥] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៦] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋក្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៤៩] ឧបាទិស្ឋតាណិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋតា-
 ណិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទិស្ឋតាណិយានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុលោ... ។

[៣៥០] ឧបាទិស្ឋតាណិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ឋ-
 តាណិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទិស្ឋតាណិយានិ មក្កដ្ឋានិ ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូបានំ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥១] ឧបាទិស្ឋតាណិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 តាណិយស្ស ច អនុបាទិស្ឋតាណិយស្ស ច ធម្មស្ស
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ឋតាណិយានិ មក្ក-
 ដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានព្វ
 រូបានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥២] អនុបាទិស្ឋអនុបាទិស្ឋតាណិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិស្ឋតាណិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទិស្ឋតាណិយានិ មក្កដ្ឋានិ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានព្វ រូបានំ មក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៤៩] ឧបាទិស្កតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្កតិកៈ
និយមន័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាឧបាទិស្កតិកៈ
និយមន័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ... ។

[៣៥០] ឧបាទិស្កតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កតិកៈ
និយមន័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាឧបាទិស្កតិកៈ
និយមន័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៣៥១] ឧបាទិស្កតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្កតិកៈ
និយមន័យផង នៃអនុបាទិស្កតិកៈនិយមន័យផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
មគ្គទាំងឡាយ ជាឧបាទិស្កតិកៈនិយមន័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៣៥២] អនុបាទិស្កតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កតិកៈ
បាទិស្កតិកៈនិយមន័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិស្កតិកៈ
បាទិស្កតិកៈនិយមន័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៥៣] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
ទិន្នអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយានិ មក្កដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៤] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយានិ មក្កដ្ឋានិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៥] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ន-
អនុចាទានិយានិ មក្កដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៦] ឧចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ន-
ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧចាទិន្នចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៥៣] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៣៥៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នអនុ-
បាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៣៥៥] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៣៥៦] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ . . . ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៥៧] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ។

[៣៥៨] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ។

[៣៥៩] ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
 បដិសន្ធិក្ខណោ ឧចាទិន្ទុចាទានិយោ ខន្ធា កេដត្តា-
 រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្កាយតនំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មេ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៥៧] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធន ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

[៣៥៨] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធន ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

[៣៥៩] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ និងបច្ច័យជាតិ ។ សហជាតិ គឺ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធនទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតិ គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វត្ថុ ឧទានិទ្ធុទានិយានំ ខន្ធានំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧទានិទ្ធុ-
ទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧទានិទ្ធុទា-
នានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦០] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធុ-
ទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ឧទា-
និទ្ធុទានិយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូទានំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ អនុទានិទ្ធុ-
ទានិយានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា ឧទានិទ្ធុទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស អនុទានិទ្ធុទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦១] ឧទានិទ្ធុទានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធុ-
អនុទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតំ វត្ថុ អនុទានិទ្ធុអនុទានិយានំ ខន្ធានំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត
គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦១] ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នអនុបា-
ទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៦២] ឧបាទិស្ឋកិកេ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 កិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ច អនុបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ច ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជាតា ឧបាទិស្ឋកិ-
 កេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិស្ឋកិ-
 កេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ច អនុបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ច កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៣] អនុបាទិស្ឋកិកេ ធម្មោ អនុបាទិស្ឋ-
 កិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា អនុបាទិស្ឋកិកេ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា អនុបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ខន្ធា បុរេ-
 ជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៤] អនុបាទិស្ឋកិកេ ធម្មោ ឧបាទិស្ឋ-
 កិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ចាជាតា អនុបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិស្ឋកិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៦២] ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតិ-
យធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ យធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ចាជាត គឺ ឧបាទិស្ឋិតិកៈ ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ជាឧបាទិស្ឋិតិកៈ យធម៌ ជាអនុបាទិស្ឋិតិកៈ យធម៌ ដែលកើត
មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៣] អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិតិ-
កៈ យធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។
សហជាត គឺ អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបា-
ទិស្ឋិតិកៈ ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិស្ឋិតិ-
កៈ យធម៌ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៤] អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតិ-
កៈ យធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបា-
ទិស្ឋិតិកៈ ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិស្ឋិតិ-
កៈ យធម៌ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៣៦៥] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទុចា-
 ទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៦] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៧] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទុ-
 អនុចាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៦៥] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៦៨] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
 អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ខន្ធោ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៩] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធនំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ ឧចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ កដត្តា ច
 រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ
 ខន្ធនំ កដត្តា ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធនំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
 មហាក្ខតា កដត្តារូចានំ ឧចាទារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៦៨] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈផង ដែលកើតមុនដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារនិងត្រ័យ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ មហាកូត ១ . . . មហាកូតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . មហាកូតទាំងឡាយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

កងត្តារូចានំ ឧបាទារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជាតំ សេក្ខា វា បុថុជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ
 តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជីវំ កាយំ ឧបា-
 ទិន្ទុចានានិយេ រូបេ កន្ធូ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . .
 វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ
 វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទិន្ទុចា-
 និយំ រូចាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ឧបាទិន្ទុចានានិយំ
 កម្ពាយតនំ . . . រសាយតនំ . . . ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧបា-
 ទិន្ទុចានានិយានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិន្ទុចានានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិន្ទុចានានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិន្ទុចានានិយោ កតជ្ឈីកាហោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត
 គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ពិចារណាយើញ្ញច្យាសំ នូវចក្ក
 ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
 ប្រារព្ធ នូវចក្កនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
 កុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាអារម្មណ៍ (ពួកសេក្ខបុគ្គល និងបុប្ផជន) ពិចារណាយើញ្ញច្យាសំ នូវ
 សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ឧបាទិន្ទុបាទានិយរូបទាំងឡាយ
 ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក
 ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាឧបាទិន្ទុបាទានិយៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ គន្ធាយតនៈ ជាឧបាទិន្ទុបាទានិយៈ . . .
 រសាយតនៈ . . . ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខុ-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិន្ទុបាទានិយក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទុបាទានិយៈ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតឡើងរាហរ ជាឧបាទិន្ទុបាទានិយៈ

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

អាហារោ ឧបាទិស្កតាណិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ រូបដីវិតិទ្ធិយំ កេដត្តារូបាណំ អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] ឧបាទិស្កតាណិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ក-
តាណិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហ-
ជាតា ឧបាទិស្កតាណិយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណាណំ
រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្កំ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
អភិណន្តន្តិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យាណំ ជីវ្ហំ កាយំ ឧបាទិស្កតា-
ណិយេ រូបេ កន្ធូ រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិណន្តន្តិ
តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន
ចក្កុណា ឧបាទិស្កតាណិយំ រូបំ បស្សតិ វត្ថុំ អនុបា-
ទិស្កតាណិយាណំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្កតាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូប-

ដីវិតិទ្រ្ទិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] ឧបាទិស្កតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កតាទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច្នាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិស្កតាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ ពួកបុគ្គល ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើប កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (ពួកបុគ្គល) ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវសោតៈ... ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ឧបាទិស្កតាទានិយរូបទាំងឡាយ ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែង ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញ នូវឧបាទិស្កតាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្កតាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បច្ឆាជាតា ឧបាទិណ្ណុបាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ កត-
 ធឿកាហោ អាហារាហោ អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស កា-
 យស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧១] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិណ្ណុ-
 អនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិណ្ណុអនុបាទានិយានំ ខន្ធានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧២] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិណ្ណុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ។ សហជាតោ ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូបានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិនំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិណ្ណុបាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិណ្ណុបាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កតឡិក្កា- រាហារ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិន្ទបា- ទានិយៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ- បាទានិយធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ- យធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិន្ទ- បាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្ត- សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិន្ទបាទា- និយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

ឧបាទិដ្ឋតាណិយោ កតធឿកាវោ អាហារោ ឧបា-
ទិដ្ឋតាណិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋតាណិយស្ស ច
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៣] អនុបាទិដ្ឋតាណិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិដ្ឋតាណិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហជាតោ
អនុបាទិដ្ឋតាណិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូបាណំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
មហាក្ខតានំ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូបាណំ
ឧបាទារូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។
បុរេជាតំ អនុបាទិដ្ឋតាណិយេ រូបេ . . . សទ្ធិ កន្ធិ
រសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិណ្ណតិ តំ អារព្ព រាគោ
ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កុនា អនុ-
បាទិដ្ឋតាណិយំ រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតទាតុយា
សទ្ធិ សុណាតិ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិដ្ឋតាណិយោ

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

កតឡើងវិញហោរ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋ-
បាទានិយៈផង ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបា-
ទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត
និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
មហាកូត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាកូត ៣ មហាកូតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរូប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ១ មានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។ ឯបុរេ-
ជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណាយើញ្ញាច្បាស់ នូវអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូប
ទាំងឡាយ . . . សំឡេង ក្លិន រស . . . នូវដោដ្ឋព្វៈ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ប្រារព្ធ នូវដោដ្ឋព្វៈនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
បុគ្គល យើញ្ញានូវអនុបាទិដ្ឋបាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ស្តាប់សំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ ឯបច្ចាជាត អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ខន្ធោ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទុចា-
ទានិយោ កតទ្បីកាពោ អាហារោ អនុចាទិន្ទុចាទា-
និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៤] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ-
បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ បុរេជាតំ អនុចា-
ទិន្ទុចាទានិយេ រូបេ . . . សន្ទេ កន្ទេ រសេ . . .
ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ
នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ
វិចារកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ អនុចាទិន្ទុចាទា-
និយំ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
ជាតា អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ខន្ធោ បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ កតទ្បី-
កាពោ អាហារោ ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស កាយស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតឡិវ្ហាវហារ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
យធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាតិ បច្ចាជាតិ និងអាហារ ។
បុរេជាតិ គឺ បុគ្គល ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវអនុបាទិន្ទបាទានិ-
យរូបទាំងឡាយ . . . សំឡេង ក្លិន រស . . . នូវផោដ្ឋព្វៈ ថាមិន
ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ
នូវផោដ្ឋព្វៈនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
កុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
ជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ក-
វិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្ប-
ច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាតិ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
កតឡិវ្ហាវហារ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបា-
ទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋក្កិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៧៥] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។
 បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ កតទ្បីកាវោ អាហារោ
 ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្វិន្តំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ខន្ធា បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទុចាទានិយស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៧៥] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត និងអាហារ ។ បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតឡិវ្ហាអាហារ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៧] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧៨] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុចា-
 ទិន្ទ្រអនុចាទានិយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុចាទិន្ទ្រអនុចា-
 ទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចាទិន្ទ្រចាទា-
 និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៩] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សហជាតោ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិនំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 បាទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្នបា-
 ទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ន-
 បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃកាយនេះ ជា
 ឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ
 ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋក្តិកេ បញ្ចវារោ

[៣៨០] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ចាជាតំ ។ សហជាតោ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ
 រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស
 ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណព្វ
 រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចាទិន្ទ្រ-
 ចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៣៨០] អនុបាទិស្ឋិតិកៈ អនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ឋិតិ-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋិតិកៈ អនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និង បច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិស្ឋិតិ-
អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិស្ឋិតិ-
អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃកាយនេះ ជាអនុបា-
ទិស្ឋិតិកៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិស្ឋិតិកៈ ដែលកើតមុនផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃកាយនេះ ជា
អនុបាទិស្ឋិតិកៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨១] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុ-
 ចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស
 ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨២] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតោ អនុចា-
 ទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈផង ដែល
កើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទា-
និយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។
សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ
ផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្នបា-
ទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ២ ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្នបាទា-
និយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិដ្ឋក្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៨៣] ឧបាទិដ្ឋក្តិកេ ច អនុបាទិដ្ឋក្តិកេ
 បាទិដ្ឋក្តិកេ ច ធម្មា ឧបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ ឥន្ទ្រិយំ ។ បច្ឆា-
 ជាតា អនុបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស ខន្ធា ច រូបដីវិតិក្តិ-
 យញ្ច កដត្តារូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៤] ឧបាទិដ្ឋក្តិកេ ច អនុបាទិដ្ឋ-
 ក្តិកេ ច ធម្មា អនុបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស
 ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស ឯកោ
 ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធាណំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិដ្ឋំ
 ខន្ធាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៥] អនុបាទិដ្ឋក្តិកេ ច អនុបាទិដ្ឋ-
 ក្តិកេ ច ធម្មា ឧបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស
 ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។
 បច្ឆាជាតា អនុបាទិដ្ឋក្តិកេយស្ស ខន្ធា ច អនុបា-
 ទិដ្ឋក្តិកេយស្ស កតពន្ទីកាវោ អាហារោ ច ឧបាទិដ្ឋ-
 ក្តិកេយស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨៦] អនុចានិទ្ធុចានិយោ ច អនុចានិទ្ធុ-
អនុចានិយោ ច ធម្មា អនុចានិទ្ធុចានិយស្ស
ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ។ សហជាតា អនុចានិទ្ធុអនុចានិយា ខន្ធ
ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុចានិទ្ធុអនុចានិយា
ខន្ធ ច អនុចានិទ្ធុចានិយោ កតត្ថិកាពោ អាហា-
ពោ ច អនុចានិទ្ធុចានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៣៨៧] អនុចានិទ្ធុចានិយោ ច អនុចានិទ្ធុ-
អនុចានិយោ ច ធម្មា ឧចានិទ្ធុចានិយស្ស ច
អនុចានិទ្ធុចានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ បច្ឆាជាតា អនុចា-
និទ្ធុអនុចានិយា ខន្ធ ច អនុចានិទ្ធុចានិយោ
កតត្ថិកាពោ អាហាពោ ច ឧចានិទ្ធុចានិយស្ស
ច អនុចានិទ្ធុចានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨៦] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត បច្ចាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កពឡឺង្ការាហារ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត និងអាហារ ។ បច្ចាជាត គឺ
 អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កពឡឺង្ការាហារ ជាអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង ជាអនុបា-
 ទិន្ទបាទានិយៈផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៨៨] ឧបាទិស្កតាទានិយោ ច អនុបាទិស្ក-
 តាទានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្កតាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ
 តិច្ឆិយំ ។ បុរេជាតំ អនុបាទិស្កតាទានិយំ រូបាយតនព្វ
 ចក្ខាយតនព្វ ចក្កវិញ្ញាណស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិស្កតាទានិយំ ដោដ្ឋព្វា-
 យតនព្វ កាយាយតនព្វ កាយវិញ្ញាណស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិស្កតាទានិយំ រូបាយ-
 តនព្វ វត្ថុ ច ឧបាទិស្កតាទានិយានំ ខន្ធានំ ។
 សង្ខតំ ។ អនុបាទិស្កតាទានិយំ ដោដ្ឋព្វាយតនព្វ
 វត្ថុ ច ឧបាទិស្កតាទានិយានំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧបាទិស្កតាទានិយោ ខន្ធា
 ច អនុបាទិស្កតាទានិយោ កតធឿកាវោ អាហារោ
 ច ឧបាទិស្កតាទានិយស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបាទិស្កតាទានិយោ ច អនុបាទិស្កតាទា-
 និយោ ច កតធឿកាវោ អាហារោ ឧបាទិស្កតាទា-
 និយស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អនុបាទិស្កតាទានិយោ ខន្ធា ច រូបដីវិ-
 តិច្ឆិយព្វ កដត្តារូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៨៨] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ បុរេជាត គឺរូបា-
 យតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ដោដ្ឋញ្ញាយតនៈក្តី
 កាយាយតនៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
 ដោដ្ឋញ្ញាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបា-
 ទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
 ឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កតឡឺង្ការាហារ ជាអនុបាទិដ្ឋបាទា-
 និយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 កតឡឺង្ការាហារ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯ
 បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨៩] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ អាហារំ ។ សហជាតា ឧបាទិណ្ណុបាទានិយា
 ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ អនុបាទិណ្ណុបា-
 ទានិយំ រូបាយតនញ្ច វត្ថុ ច អនុបាទិណ្ណុបាទា-
 និយានំ ខន្ធានំ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិណ្ណុបាទានិយំ
 ដោដ្ឋញ្ចាយតនញ្ច វត្ថុ ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិយានំ
 ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
 ឧបាទិណ្ណុបាទានិយា ខន្ធា ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិយោ
 កតទ្បីកាពោ អាហារោ ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស
 កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិណ្ណុបាទា-
 និយោ ច អនុបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច កតទ្បីកាពោ
 អាហារោ អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨៧] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋុ-
 បាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ រូបាយតនៈក្តី
 វត្ថុក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជា
 អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី
 កតឡើងរាហារ ជាអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជា
 អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ កតឡើងរាហារ ជាឧបាទិដ្ឋុ-
 បាទានិយៈក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុ-
 បាទិដ្ឋុបាទានិយៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៧០] ឧបាទិស្ឋាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋា-
 ទានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្ឋាទានិយស្ស ច អនុ-
 បាទិស្ឋាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាហារំ ឧបាទិស្ឋាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋ-
 ាទានិយោ ច កតទ្បីកាហោ អាហារោ ឧបាទិស្ឋ-
 ាទានិយស្ស ច អនុបាទិស្ឋាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧១] ឧបាទិស្ឋាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋា-
 ទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋាទានិយោ ច ធម្មា ឧបា-
 ទិស្ឋាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបា-
 ទិស្ឋាទានិយោ ខន្ធា ច អនុបាទិស្ឋាទានិយោ
 កតទ្បីកាហោ អាហារោ ច រូបដីវិតិទ្រិយញ្ច កដត្តា-
 រូទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧២] ឧបាទិស្ឋាទានិយោ ធម្មា ឧបាទិស្ឋ-
 ាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 វិតតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អវិតតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ សន្និទ្ធា ។

ឧបាទិស្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៣៩០] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់អាហារ គឺ កតឡិវ្ហារាហារ ជាឧបាទិស្ឋបាទា-
និយៈក្តី ជាអនុបាទិស្ឋបាទានិយៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្ឋ-
បាទានិយៈផង ជាអនុបាទិស្ឋបាទានិយៈផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុ-
បាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត អាហារ និងស្រ្តិយ ។ បច្ចាជាត គឺ
អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កតឡិវ្ហារាហារ ជាអនុបា-
ទិស្ឋបាទានិយៈក្តី រូបជីវិតិស្រ្តិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៩២] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋបាទា-
និយធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៩៣] ហោតុយា សត្ត អាវម្មណោ ឆ អធិ-
 បតិយា បញ្ច អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ ឯកា-
 ទស ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ
 នវ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ អដ្ឋ វិចារកេ ឆ អាហារេ
 ទ្វាទស ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ណានេ សត្ត មក្កេ សត្ត
 សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ទស អត្តិយា តេវីស
 នត្តិយា សត្ត វិតតេ សត្ត អវិតតេ តេវីស ។

[៣៩៤] ហោតុប្បច្ចយា អធិបតិយា ចត្តារិ . . .
 សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ សត្ត
 វិចារកេ ឆ ឥន្ទ្រិយេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្តិយា សត្ត អវិតតេ សត្ត ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

[៣៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ
 មានវារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ១១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ក្នុង
 អាហារប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឈានប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១០ ក្នុង
 អត្ថិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្ប-
 ដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២៣ ។

[៣៩៤] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
 . . . ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអត្ថិប្ប-
 ដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

សង្ខតំ

យថា កុសលត្តិកស្ស កណាណា សង្ខា-

យមក្កេន កណាតា ឯវំ កណោតព្វា ។

កុសលត្តិកស្ស កណាណតោ ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ កណាណា

កម្មីរា សុខុមតរា ច ឯវំ កាត្វេន អសម្មោហាន្តេន

កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៣៩៥] ឧបាទិដ្ឋតាណាទិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-

តាណាទិយស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

. . . សហាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្ប-

ច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .

បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន

បច្ចយោ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិទ្ទត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សេចក្តីបំប្រែញ

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
 ហើយ តាមផ្លូវនៃការស្វាធាយដែរ ។ ការរាប់ ក្នុងឧបាទិទ្ទត្តិកៈ
 ដ៏ជ្រាលជ្រៅនិងល្អិតល្អនៃការរាប់ នូវកុសលត្តិកៈទៅទៀត បណ្ឌិត
 កាលមិនវង្វេង គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ហើយរាប់ចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣៩៥] ឧបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ទបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៩៦] ឧទានិទ្ធិទានានិយោ ធម្មោ អនុទា-
 ទិទ្ធិទានានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហា-
 រម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៧] ឧទានិទ្ធិទានានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធិ-
 អនុទានានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៨] ឧទានិទ្ធិទានានិយោ ធម្មោ ឧទានិទ្ធិ-
 ទានានិយស្ស ច អនុទានិទ្ធិទានានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . អាហារម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៩] អនុទានិទ្ធិទានានិយោ ធម្មោ អនុទានិទ្ធិ-
 ទានានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារម្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៩៦] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៩៧] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៩៨] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិស្ឋក្កិកេ បញ្ញាវារោ

[៤០០] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៤០១] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤០២] អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ទុ-
 ចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤០៣] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៤] អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាទិដ្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២០០] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២០១] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២០២] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២០៣] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២០៤] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤០៥] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤០៦] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

[៤០៧] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

[៤០៨] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៩] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២០៥] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . (ជាបច្ច័យ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[២០៦] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ផង បានដល់សហជាតនិងបច្ឆាជាត ។

[២០៧] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ផង បានដល់សហជាតនិងបច្ឆាជាត ។

[២០៨] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[២០៩] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ផង បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

[៤១០] ឧចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុអនុ-
ចាននិយោ ច ធម្មា ឧចានិទ្ធុចាននិយស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៤១១] ឧចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុ-
អនុចាននិយោ ច ធម្មា អនុចានិទ្ធុអនុចាននិយស្ស
ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤១២] អនុចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុអនុ-
ចាននិយោ ច ធម្មា ឧចានិទ្ធុចាននិយស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។

[៤១៣] អនុចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុអនុ-
ចាននិយោ ច ធម្មា អនុចានិទ្ធុចាននិយស្ស ធម្មស្ស
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។

[៤១៤] អនុចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុ-
អនុចាននិយោ ច ធម្មា ឧចានិទ្ធុចាននិយស្ស ច
អនុចានិទ្ធុចាននិយស្ស ច ធម្មស្ស បច្ឆាជាតំ អា-
ហារំ ។

[៤១៥] ឧចានិទ្ធុចាននិយោ ច អនុចានិទ្ធុចា-
ននិយោ ច ធម្មា ឧចានិទ្ធុចាននិយស្ស ធម្មស្ស
បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

ឧបាទិស្ឋក្កិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២១០] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ បានដល់បច្ឆាជាតិ និងត្រ័យ ។

[២១១] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ បានដល់សហជាតិ និងបុរេជាតិ ។

[២១២] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ បានដល់បច្ឆាជាតិ និងអាហារ ។

[២១៣] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ បានដល់សហជាតិ បច្ឆាជាតិ និងអាហារ ។

[២១៤] អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ផង បានដល់បច្ឆាជាតិ និងអាហារ ។

[២១៥] ឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិស្ឋបាទានិយធម៌ បានដល់បុរេជាតិ បច្ឆាជាតិ អាហារ និងត្រ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤០៦] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុបាទា-
និយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។

[៤០៧] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុបាទា-
និយោ ច ធម្មា ឧបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ច អនុបា-
ទិណ្ណុបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អាហារំ ។

[៤០៨] ឧបាទិណ្ណុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុ-
បាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ណុអនុបាទានិយោ ច ធម្មា
ឧបាទិណ្ណុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតំ អាហារំ
សន្និយំ ។

[៤០៩] នហោតុយា ចតុរិសតិ នអារម្មណោ
ចតុរិសតិ នអធិបតិយា ចតុរិសតិ នអនន្តរេ ចតុ-
រិសតិ នសមនន្តរេ ចតុរិសតិ នសហជាតេ រិសតិ
នអញ្ញមញ្ញោ រិសតិ ននិស្សយេ រិសតិ នឧបនិស្ស-
យេ តេរិសតិ នបុរេជាតេ តេរិសតិ នបច្ឆាជាតេ
សត្តរស នអាសេវនេ ចតុរិសតិ នកម្មេ ចតុរិសតិ
នវិចារកេ ចតុរិសតិ នអាហារេ រិសតិ នសន្និយេ
ពារិសតិ នឈានេ ចតុរិសតិ នមត្តេ ចតុរិសតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១៦] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច្រាជាត និងអាហារ ។

[២១៧] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ផង បានដល់អាហារ ។

[២១៨] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋុអនុបាទានិយធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម៌ បានដល់បច្ច្រាជាត អាហារ និងត្រ័យ ។

[២១៩] ក្នុងនរោត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២០ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២០ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២០ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងនបច្ច្រាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២០ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២២

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

នសម្បយុត្តេ វីសតិ នវិប្បយុត្តេ ចុទ្ទស ជោអត្តិយា
នវ ជោនត្តិយា ចតុវីសតិ ជោវិកតេ ចតុវីសតិ
ជោអវិកតេ នវ ។

[៤២០] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ចតុវីស ។
សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចដីយកណាជា
វិត្តាវិតា ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

[៤២១] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ សត្ត . . .
នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តវេ សត្ត នសមនន្តវេ សត្ត
នអញ្ញមញ្ញេ ចត្តាវិ នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ
សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ
សត្ត នវិចាកេ ចត្តាវិ នអាហារេ សត្ត នសង្ខិយេ
សត្ត នឈានេ សត្ត នមក្កេ សត្ត នសម្បយុត្តេ ចត្តាវិ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ជោនត្តិយា សត្ត ជោវិកតេ សត្ត ។

ឧបាទិស្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤
ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៤
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៤ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២២០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៤ ព្រោះនហេតុប្ប-
ច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាការរាប់
នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់បច្ចនីយៈ ។

[២២១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្រ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិអវិភត្តន្តិ នអាម្មណោ សត្ត

. . . នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តវេ សត្ត ។

សង្ខតំ

យថា កុសលត្តិកោ អនុលោមបច្ចនីយ-

កណាណា វិភត្តា វរំ កណោតញា ។

អនុលោមបច្ចនីយំ ។

[៤២២] នហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ន . . . អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ សត្ត សហជា-
តេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ ឯកាទស ឧប-
និស្សយេ នវ បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ នវ អាសេវនេ
ទ្វេ កម្មេ អដ្ឋ វិចារកេ ន អាហារេ ទ្វាទស ឥន្ទ្រិយេ
សត្ត ល្អានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ

២០៣

ឧបាទិស្ឋកិកេ បញ្ញាវារោ

វិប្បយុត្តេ ទស អត្តិយា តេវីសតិ នត្តិយា សត្ត
វិកតេ សត្ត អវិកតេ តេវីសតិ ។

សង្ខតំ

យថា កុសលត្តិកេ បច្ចដិយានុលោម-
កណាណា វិកត្តា វរំ កលោតញ្ច ។

ឧបាទិស្ឋកិកំ ចតុត្ថំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទិស្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៣ ក្នុង
នត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២៣ ។

សេចក្តីបំប្រួញ

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចុនីយានុលោម ក្នុងកុស-
លត្តិកៈ ដែលលោកបានចែករួចហើយដែរ ។

ចប់ ឧបាទិស្ឋតិកៈ ទី ៤ ។

សង្ក្រឹលិដ្ឋតិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤២៣] សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។
សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្រឹលិដ្ឋ-
សង្ក្រឹលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសម្ម-
ដ្ឋានំ រូបំ ។ សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកោ ច អសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិ-
កោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សង្ក្រឹលិដ្ឋ-
សង្ក្រឹលេសិកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
ចិត្តសម្មដ្ឋានញា រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
ចិត្តសម្មដ្ឋានញា រូបំ ។

សង្ឃីលិដ្ឋត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤២៣] សង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃី- លេសិកក្ខន្ធទ ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យ សង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ សង្ឃី- លិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ក្តី អសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យសង្ឃីលិដ្ឋ- សង្ឃីលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យសង្ឃីលិដ្ឋសង្ឃីលេសិកក្ខន្ធទ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

សង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ បញ្ចាវារោ

[៤២៤] អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អសង្ក្រឹ-
 តសិវ្យាគីកេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៤២៥] អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អសង្ក្រឹ-
 តសិវ្យាគីកេ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកោ
 សិវ្យាគីកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អសង្ក្រឹតសិវ្យា-
 គីកេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកេ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្រឹតសិវ្យា-
 គីកោ ច អសង្ក្រឹតសិវ្យាគីកោ ច ធម្មោ

សង្កិនិដ្ឋតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២២៤] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិ-
 លេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
 វត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង
 ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[២២៥] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
 ហើយ ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេ-
 សិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធន្ធ ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អសង្កិ-
 និដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ អសង្កិ-
 និដ្ឋអសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធន្ធទាំងឡាយ ។ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ក្តី
 អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ
ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ។

[៤២៦] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកញា អសន្តិលិដ្ឋអ-
សន្តិលេសិកញា ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេ-
សិកោ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤២៧] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកញា អសន្តិលិដ្ឋ-
សន្តិលេសិកញា ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិដ្ឋ-
សន្តិលេសិកោ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សន្តិត្តំ ។

[៤២៨] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ ។ សន្តិត្តំ ។
វិចារកេ បញ្ច អវិកតេ នវ ។ យថា កុសលត្តិកេ
វិកត្តំ ឯវំ វិកតិព្វំ ។

[៤២៩] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិ-
លិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
វិចិត្តិច្ឆាសហាតតេ ឧទ្ធចូសហាតតេ ខន្ធោ បដិច្ច
វិចិត្តិច្ឆាសហាតតោ ឧទ្ធចូសហាតតោ មោហោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២២៦] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ផង អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២២៧] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ អាស្រ័យសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ផង អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោកចែកហើយ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

[២២៩] សង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ អាស្រ័យសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

សង្កិនិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៣០] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុ-
ប្បច្ចយា អហេតុកំ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេ-
តុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
. . . ។ សង្កិត្តំ ។ យថា កុសលត្តិកេ វិភត្តំ
ឯវំ វិភជិតព្វំ ។

នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិ-
យា ឆ ។ សង្កិត្តំ ។ ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ
បញ្ច ។ សង្កិត្តំ ។ នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ
ទ្វេ ។ សង្កិត្តំ ។ សហជាតវារោមិ បច្ចយនិស្ស-
យសំសដ្ឋសម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតព្វោ ។

បញ្ញាវារោ

[៤៣១] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
និដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្កិនិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៣០] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
 លេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធ ១ ដែលជាអហេតុកៈ
 មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ... ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោកចែកហើយ
 ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ សហជាត-
 វារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្ប-
 យុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣១] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបដ្ឋយ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
 លេសិកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ពួកហេតុ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ
 ជាបដ្ឋយ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៣២] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៣] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិ-
 កស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៤] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
 ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៣២] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេ-
សិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ពួកហេតុ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៤] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេ-
សិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុជាអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

សង្កិនិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៣៥] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតុ សម្ម-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៦] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៧] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ច អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិ-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាននព្វ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៨] សង្កិនិដ្ឋសង្កិសេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ រាតំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា

សង្កិនិដ្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៣៥] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិ-
លិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្កិនិលិដ្ឋអ-
សង្កិនិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] អសង្កិនិលិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិលិដ្ឋ-
សង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្កិនិលិដ្ឋអសង្កិនិ-
លេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] អសង្កិនិលិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិ-
លិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិនិលិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកធម៌ផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្កិនិលិដ្ឋអសង្កិនិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៨] សង្កិនិលិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិលិដ្ឋសង្កិនិ-
លេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងរាគៈ
រាគៈ ប្រារព្ធនូវរាគៈនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិកិច្ចា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
អស្សាទេតិ វិចិត្តិច្ចំ អារត្ត ឧទ្ធចំ អារត្ត ទោមនស្សំ
អារត្ត ។ យថា កុសលត្តិកេ វិភត្តំ ឯវំ វិភទិតពំ ។

[៤៣៩] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អរិយា បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ
វិក្ខម្ហិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ
កិលេសេ ជានន្តិ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ទ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិ-
យញ្ញា ណោ ន សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកចិត្តសមន្តិស្ស
ចិត្តំ ជានន្តិ សេក្ខា វា បុគ្គដ្ឋនា វា សន្តិលិដ្ឋ-
សន្តិលេសិកោ ខន្ទ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សន្តិ កុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណាតា
ឧប្បជ្ជតិ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ទ អស្សា-
ទេន្តិ អភិនន្តិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ
និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ សន្តិ-
លិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ទ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ត្រេកអរ
នឹងទិដ្ឋិ ប្រារព្ធនូវវិចិត្រកិច្ចា ប្រារព្ធនូវឧទ្ធច្ចៈ ប្រារព្ធនូវទោមនស្ស ។
បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោក ចែកហើយ ក្នុងកុសលត្តិកៈ
ដែរ ។

[៤៣៧] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារ-
ណា នូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវកិលេស
ទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងច្បាស់ នូវកិលេសទាំងឡាយ
ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវសង្កិលិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងច្បាស់
នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ ដោយចេ-
តោបរិយញ្ញាណ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាល
បើកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
(ពួកសេក្ខបុគ្គលនិងបុប្ផជន) ត្រេកអរ រីករាយ នឹងសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិក-
ក្ខន្ធទាំងឡាយ ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង កាលបើអកុសល រលត់ហើយ
វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិក-
ក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មបតញ្ញា-
ណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤០] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ អសង្ក័-
លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧចា-
សថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ
បច្ចវេក្ខតិ ឈានា រុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ
អរិយា កោត្រភំ បច្ចវេក្ខន្តិ វោទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធន្ធ
រសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . . អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិ-
កោ ខន្ធន អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតជា-
តុយា សន្នំ សុណាន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន អសង្ក័-
លិដ្ឋសង្ក័លេសិកចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អា-
កាសានញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាកិញ្ញា-
ញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណាស្ស

សង្ក្ខិលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ នឹងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៤០] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិ-
លេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវកុសលទាំង-
ឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណា
ឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណាគោត្រកូ ពិចារណារោទានៈ ឃើញច្បាស់
នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវសោតៈ
... ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូបទាំងឡាយ សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ
វត្ថុ ... នូវអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោត-
ធាតុ ដឹងច្បាស់ នូវចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេ-
សិកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញា-
យតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អា-
 វដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤១] អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មោ
 សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា
 ឧចាសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ អស្សាទេតិ ឈានា
 វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ អស្សាទេតិ ចក្កំ អស្សាទេតិ . . .
 ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ . . . អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេ ខន្ធា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អសង្ក្កិលិដ្ឋសង្ក្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវវត្ថុវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេ-
និវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២១] អសង្ក្កិលិដ្ឋសង្ក្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្កិលិដ្ឋ-
សង្ក្កិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទាន
សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម រមែងត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលកម្មនោះ
រាគៈ ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ទោ-
មនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ត្រេកអរ នឹងកុសលទាំងឡាយ ដែល
សន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ត្រេកអរនឹងឈាន
ត្រេកអរនឹងចក្ក . . . ផោដ្ឋព្វៈ . . . នូវវត្ថុ . . . ត្រេកអរ រីករាយ នឹង
អសង្ក្កិលិដ្ឋសង្ក្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងនោះ
ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៤២] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ

អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មក្កស្ស ផលស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៣] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ

អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ
បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
និព្វានំ កោត្រកុស្ស វោទានស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាណេន
អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកចិត្តមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ
អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
ណស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២២២] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៣] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ
ចាកមគ្គ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណាផល ពិចារណាព្រះនិព្វាន ព្រះ
និព្វានជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រកូ និងវោទានៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិ-
យញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតិញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤៤] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្ពណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អាម្ពណាធិបតិ
 រាតំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិណន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា
 រាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ករុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិណន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា រាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៥] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកាធិបតិ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៦] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តាធិបតិ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២២] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
 លេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើរាគៈឲ្យជាទីគោរព
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើរាគៈនោះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើទិដ្ឋិឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ធ្វើទិដ្ឋិនោះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើត
 ឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២៣] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២៤] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ផង ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

សង្កិនិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៤៧] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា
ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេក្ខា
កោត្រភុំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វោទានំ ករុំ កត្វា
បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេ-
សិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានា-
នញ្ច រូទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៨] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមា-
ទយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា អស្សា-
ទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា អស្សា-
ទេតិ អភិទន្ធតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា

សង្កិនិដ្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២២៧] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិ-
 ចារណា ធ្វើនូវកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព
 ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើនូវគោត្រភូឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ពិចារណា ធ្វើនូវវេទនាៈឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២៨] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
 បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវកុសលនោះឲ្យ
 ជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើនូវកុសល
 ទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតិ ចក្កំ ករំ កត្វា អស្សាទេតិ
អភិទទ្ធាតិ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ . . . អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
សិកោ ខន្ធ ករំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតិ តំ
ករំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៤៩] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ និព្វានំ មក្កស្ស ផលស្ស អធិបតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥០] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
បតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរិយា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ
ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ
និព្វានំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រ-
ភុស្ស រោនានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ហើយត្រេកអរ រីករាយ ធ្វើចក្ខុឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
នូវដោដ្ឋព្វៈទាំងឡាយ . . . វត្ថុ . . . ធ្វើនូវអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធ
ទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធ
ទាំងនោះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

[៤៤៩] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិ-
លិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
មគ្គនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិ
ជាអសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៥០] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញចាកមគ្គ
ធ្វើមគ្គឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើផលឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យ នៃគោត្រក្ខុ និងវោទានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ចាវាវោ

សហជាតាទិបតិ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកាទិបតិ
ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូចានំ អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥១] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកស្ស ច អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាទិបតិ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកាទិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណព្វ រូចានំ
អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥២] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ សង្ក័-
លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកានំ
ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៣] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ អសង្ក័-
លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៥១] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខី-
លេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៥២] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៤៥៣] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋស-
ង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៥៤] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ធា
 បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស
 អនុលោមំ វោទានស្ស អារដ្ឋនា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
 សិកានំ ខន្ធានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៥] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ អារដ្ឋនា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៦] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ កោត្រភុ មក្កស្ស វោទានំ មក្កស្ស អនុ-
 លោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥២] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកូ
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ
 នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គលកាលចេញចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៥៧] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខី-
 លេសិកា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
 អសង្ក្ខីលេសិកាទំ ខន្ធាទំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មក្កោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៥៨] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៥៩] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ ធម្មោ សង្ក្ខីលិដ្ឋ-
 សង្ក្ខីលេសិកស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហ-
 បនិស្សយោ អនន្តបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៤៥៧] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខី-
លិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិ-
កក្ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល
ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៤៥៨] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខី-
លិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៤៥៩] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ លេ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ . . . ជា
បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តូបនិស្ស័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បកត្ថបនិស្សយោ រាគំ ឧបនិស្សាយ ចាណំ ហានតិ
 សង្ឃំ ភិណ្ឌតិ ទោសំ ឧបនិស្សាយ ចាណំ ហានតិ
 សង្ឃំ ភិណ្ឌតិ រាគោ . . . បត្តនា រាគស្ស បត្តនាយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាលាភិចាតោ
 ចាលាភិចាតស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦០] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។

បកត្ថបនិស្សយោ រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ
 សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ ករោតិ លានំ
 . . . វិបស្សនំ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ រាគោ . . . បត្តនា សទ្ធាយ កា-
 យិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណំ ហាត្ថោ តស្ស
 បដិហាតត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យរាគៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែក
 សង្ឃ អាស្រ័យទោសៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ រាគៈ . . .
 សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បាណាតិបាត ជាបច្ច័យ នៃបាណាតិបាត ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៦០] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យរាគៈ
 ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន . . .
 វិបស្សនា . . . ធ្វើអភិញ្ញាឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
 រាគៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ បុគ្គល សម្លាប់សត្វ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល

សង្ក័លិដ្ឋក្តិកេ បញ្ញាវារោ

ឧចោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 សង្ខំ ភិទ្ធិត្វា តស្ស បដិយាតត្វាយ ទានំ ទេតិ
 សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ កកោតិ អកុ-
 សលំ កម្មំ វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។

[៤៦០] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បកត្វបនិស្សយោ រាតំ ឧបនិស្សាយ
 មត្តំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិ សមាបដ្ឋតិ ទោសំ . . .
 បត្តនំ ឧបនិស្សាយ មត្តំ ឧប្បាទេតិ ផលសមា-
 បត្តិ សមាបដ្ឋតិ រាកោ . . . បត្តនា មត្តស្ស ផល-
 សមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦២] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ អសង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ
 បកត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ សទ្ធិ
 ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ

សង្ក្ខិលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឲ្យកើតឡើង ធ្វើ
អភិញ្ញាឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការ
ឃាត់ នូវផល នៃកម្មនោះ បំបែកសង្ស័យ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឃាត់ នូវផល នៃកម្មនោះ
អកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៦១] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិ-
លេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកតូបនិស្ស័យ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យរាគៈ ហើយធ្វើមគ្គឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ
អាស្រ័យទោសៈ . . . អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយធ្វើមគ្គឲ្យកើតឡើង
ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ រាគៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៦២] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិ-
លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តាប-
និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សីលំ . . . សុតំ ចាកំ បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ឧត្តំ កោដនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សទ្ធា . . .
 សេនាសនំ សទ្ធាយ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧប-
 និស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលំ កម្មំ វិចា-
 កស្ស ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមំ បឋមស្ស ឈានស្ស
 អាភិញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ។

[៤៦៣] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ សន្តំ ឧប-
 និស្សាយ មាណំ ជប្បតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សីលំ . . .
 សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ចានាំ ហានតិ សង្ឃំ ភិណ្ឌតិ
 សទ្ធា . . . សេនាសនំ រាគស្ស បត្តនាយ ឧប-
 និស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យសីល . . .សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ រដូវ ភោជន . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ
 ហើយឲ្យទាន ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង សទ្ធា . . . សេនាសនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា និងសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃឈានទី ១ ឈានទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃឈានទី ១ អាកិញ្ច-
 ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ។

[៤៦៣] អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិលិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យសទ្ធា ហើយដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃី សទ្ធា . . .
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

សង្កិនិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៦៤] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកត្តប-
និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ បឋមស្ស មក្កស្ស
បរិកម្មំ បឋមស្ស មក្កស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
យស្ស ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៦៥] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រូ-
បនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្ស-
យោ បឋមោ មក្កោ ទុតិយស្ស មក្កស្ស ទុតិយោ
មក្កោ តតិយស្ស មក្កស្ស តតិយោ មក្កោ ចតុត្ថស្ស
មក្កស្ស ចតុត្ថោ មក្កោ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្រឹតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៦២] អសង្ក្រឹតិកៈសង្ក្រឹតិកៈលោសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្រឹតិកៈ-
អសង្ក្រឹតិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ (ជា
បច្ច័យ) នៃមគ្គទី ១ ... នៃមគ្គទី ២ នៃមគ្គទី ៣ នៃមគ្គទី ៤ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៦៥] អសង្ក្រឹតិកៈអសង្ក្រឹតិកៈលោសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្រឹតិកៈ-
អសង្ក្រឹតិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តាប-
និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ
មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ៣
មគ្គទី ៣ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ៤ មគ្គទី ៤ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៦] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហូបនិស្សយោ អនន្តរូប-
និស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្ស-
យោ អរិយា មក្កំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បន្នំ សមាបត្តិ
ឧប្បាទេន្តិ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ សមាបន្តន្តិ សដ្ឋារ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ មក្កោ អរិ-
យានំ អត្ថប្បនិសម្ពិទាយ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . . បដិ-
កាលា . . . ហោណាហោណកោសល្យស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៧] អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណា-
បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៦៦] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
 សង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តាបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកព្រះ
 អរិយៈ អាស្រ័យនូវមគ្គ ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើតឲ្យកើត
 ឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាឃើញច្បាស់
 នូវសង្ខារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ (ជា
 បច្ច័យ) នៃអត្តប្បដិសម្ភិទា របស់ពួកព្រះអរិយៈ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . .
 បដិកាណ . . . និងឋានាឋានកោសល្យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៦៧] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
 សង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តាបុរេជាត
 និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណ្តាបុរេជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណាឃើញ
 ច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាឃើញ
 ច្បាស់ នូវសោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស

សង្ក្ខីលិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតណាតុយា
 សង្ខំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វា-
 យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតំ ។ វត្ថុបុរេជាតំ
 ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
 សង្ក្ខិលេសិកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយា ។

[៤៦៨] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ

សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។
 អារម្មណបុរេជាតំ ចក្កុំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . .
 ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វំ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកានំ ខន្ធានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក័លិដ្ឋតិកៈ បញ្ញាវារៈ

ដោយដ្ឋព្វៈ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប
 ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបុ-
 រេជាត) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វរូបាយតនៈ ជាបុរេជាត នៃកាយ-
 វិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយបុរេ-
 ជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៦៨] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័-
 លេសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុ-
 បុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ និងចក្ខុ
 រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ
 . . . ។ បេ ។ ដោយដ្ឋព្វៈ . . . បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ និងវត្ថុ រាគៈ
 ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុ-
 បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៩] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកានំ
 ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧០] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បច្ឆាជាតា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ធា
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៧១] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧២] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិ-
 កោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៦៩] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិ-
លិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ សង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧១] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧២] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ
អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៧៣] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ សង្ក្ខិ-
 លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវេនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកា
 ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកាណំ
 ខន្ធាណំ អាសេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវេនប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។ អនុលោមំ
 កោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស អាសេវេនប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៥] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ អសង្ក្ខិ-
 លិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវេនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កោត្រភុ មត្តស្ស វោទានំ មត្តស្ស អា-
 សេវេនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៦] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ សង្ក្ខិ-
 លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
 កាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៧៣] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំង-
ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្រោយ ។
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៧៤] អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធមុន ។ ។ បេ ។
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៧៥] អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ)
នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកចេតនា ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា វិចារកំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូបំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៨] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ចេតនា សម្បយុត្តកំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូបំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៧៧] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានា-
 ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ សង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកកដត្តារូប
 ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
 លេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានា-
 ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

សង្ក្ខិលិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

នាណាខណិកា អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកា ចេតនា
វិចារកានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៨០] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាខណិកា ។ សហ-
ជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ចេតនា សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ទានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណា-
ខណិកា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ចេតនា វិចា-
កានំ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកានំ ខន្ទានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨១] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ អ-
សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ចេ-
តនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨២] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ច អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ចេតនា

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ឯនានាខណិកៈ គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួក
វិបាកក្ខន្ធផង្គ នៃពួកកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨០] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានា-
ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ អសង្ក្ខី-
លិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨១] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសង្ក្ខី-
លិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨២] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខី-
លិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកចេតនា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចាណំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៣] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចាកោ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ឯកោ

ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច រូចាណំ
វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធាណំ

បដិសន្ធិក្ខណោ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូចាណំ វិចា-

កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធាណំ
ខន្ធា វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៤] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិចាកោ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ

ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធាណំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង់ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨៣] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ ជា
ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៤៨៤] អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
អសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ចវារោ

[៤៨៥] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកា អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ខន្ទា
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៦] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ច អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណន្នំ
 ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ។ បេ ។

[៤៨៧] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ សង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។

[៤៨៨] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា អាហារា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៤៨៥] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៤៨៦] អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង ដោយវិបាក-
ប្បច្ច័យ គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធទាំង ២ ។ បេ ។

[៤៨៧] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។

[៤៨៨] អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ កតធឿ-
កាវោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[៤៨៩] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៤៩០] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ តីណិ ។ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ឥន្ទ្រិយា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ចក្កុ-
ទ្ធិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយិទ្ធិយំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដីវិតិទ្ធិយំ
កដត្តារូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ លេ ។

[៤៨៩] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋ-
អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។

[៤៩០] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិលិដ្ឋអសង្កិ-
លេសិកធម៌ ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិ-
កធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ
គឺ ពួកតន្ត្រិយ ជាអសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធផង្គ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ចក្កុន្ត្រិយ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយិន្ត្រិយ ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ត្រិយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកកដត្តារូប ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ។ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌
គឺ ខន្ធ ៣ ។

សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ បញ្ញាវារោ

[៤៩១] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សម្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩២] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
យស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៣] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សហជាតា អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកា ខន្ធា ក-
ដត្តា ច រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្កិនិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៩១] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិ-
លេសិកធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩២] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ សង្កិ-
និដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩៣] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិនិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំង-
ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ)
នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បុរេជាតំ ចក្ខុយាតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា
 ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៤] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកានំ
 ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៥] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកានំ
 ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៩៦] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជា
បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអ-
សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត
គឺ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩២] អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិលិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ នៃសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋ-
អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។

[២៩៦] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។

សង្ក្ខិលិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

សហជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកា ខន្ធា បុរេ-
 ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៩៧] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ សង្ក្ខិ-
 លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណានំ
 ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[៤៩៨] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ អសង្ក្ខិ-
 លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សង្ក្ខិលិដ្ឋ-
 សង្ក្ខិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូចានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិ-
 លេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សហជាត គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៩៧] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធ ១ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៤៩៨] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ សង្ក្ខីលិដ្ឋ-
សង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៤៩៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
 កស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ទា . . . ។

[៥០០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
 សហជាតោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . ។ បេ ។ កាយំ
 រូបេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុណា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ
 សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ រូចាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៩៩] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ
សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

[៥០០] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ អសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
៣ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ឯបុរេជាត គឺ
បុគ្គល ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
ខ្លួន នូវសោតៈ . . . ។ បេ ។ នូវកាយ រូប ផោដ្ឋព្វៈ . . . ពិចា-
រណាយើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន យើញ
រូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស
កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អសង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បច្ឆាជាតា អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកា ខន្ធា បុរេជា-
តស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
កតន្ទ្រីកាវោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស រូបដិ-
វិតិទ្ធិយំ កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០១] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ សង្ក្ខិ-
លិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បុរេជាតំ ចក្ខុ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព
វារោ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អស្សាទេតិ
វត្ថុ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០២] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ
អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកានំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កតទ្យិដ្ឋារាហារ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ រូបជីវិតិន្រ្ទិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ត្រេកអរ នឹងវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥០៣] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៤] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិ-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្តំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥០៣] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិលិដ្ឋ-
អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៥០៤] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ច័-
ជាត ។ សហជាត គឺ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ច័ជាត គឺ
អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៥០៥] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិ-
លិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ផង នៃអសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ផង ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ គឺ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកក្ខន្ធទ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៥០៦] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មា អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ខន្ធោ ច មហាក្វតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ខន្ធោ ច
 កតទ្បិកាវោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសង្ក័លិដ្ឋ-
 សង្ក័លេសិកោ ខន្ធោ ច រូបដីវិត្តិយញ្ច កដត្តារូបាណំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មា អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័-
 លេសិកោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ
 ខន្ធាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥០៦] អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ក្តី អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិក-
 ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយ មហាកូតទាំងឡាយ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កតឡឺង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
 លេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី រូបដីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ក្តី អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេ-
 សិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ ឯសហជាត គឺ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខី-
 លេសិកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥០៨] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
 ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
 សហជាតោ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៥០៩] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
 ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ សន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតោ
 សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច កតទ្បិកាហោ
 អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតោ សន្តិលិដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកោ ខន្ធា ច រូបដិវិតិទ្រិយព្វា កដត្តារូចានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥០៨] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ក្តី អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិក-
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត នឹងបុរេជាត ។ ឯសហជាត គឺ សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិ-
លេសិកក្ខន្ធទ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ។

[៥០៩] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ក្តី អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ នឹងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ សង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ សង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី កតឡឺង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ សង្ក្ខិលិដ្ឋ-
សង្ក្ខិលេសិកក្ខន្ធទាំងឡាយក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

សង្កិនិដ្ឋតិកេ បញ្ញាវារោ

[៥០០] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិលេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
 លិដ្ឋសង្កិនិលេសិកស្ស ធម្មស្ស នត្តិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . វិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អវិភតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០១] ហេតុយា សត្ត អារម្មណោ ឆ អធិបតិយា
 អដ្ឋ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ
 នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧប-
 និស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារកេ ចត្តារិ អាហារេ
 ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស នត្តិយា សត្ត វិភតេ
 សត្ត អវិភតេ តេរស ។

[៥០២] ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា ចត្តារិ . . .
 សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ សត្ត
 វិចារកេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ មក្កេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ

សង្កិនិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥១០] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋសង្កិ-
លេសិកធម៌ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៥១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារ-
រុប្បច្ច័យ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៥១២] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រិយ-
ប្បច្ច័យ (មានវារៈ៤) ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា អវិកតេ សត្ត ។

[៥១៣] ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិអវិកតន្តិ សត្ត ។

ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយអត្តិអវិកតន្តិ តីណិ ។

ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តអត្តិវិកតន្តិ

តីណិ ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិប្បយុត្តអត្តិអវិកតន្តិ

តីណិ ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិចាកអត្តិអវិកតន្តិ

ចត្តារិ ។ ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិចាក-

អត្តិអវិកតន្តិ ទ្វេ ។ ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្ស-

យវិចាកសម្បយុត្តអត្តិអវិកតន្តិ ទ្វេ ។ ហេតុស-

ហេតុសហជាតនិស្សយវិចាកវិប្បយុត្តអត្តិអវិកតន្តិ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥១៣] ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ
អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហ-
ជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ
ដូច្នោះ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិគ-
តប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា
សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិគ-
តប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា
សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិគ-
តប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា
សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ
អត្តិប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយ-
ប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ
ដូច្នោះ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាត-
ប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិ-
ប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សង្កិនិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិចារកវិប្បយុត្តអត្តិអវិ-
កតន្តិ ឯកំ ។ យថា កុសលត្តិកេ ឯវំ វិត្តាបេតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៥១៤] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
និដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៥] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិ-
និដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៦] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកោ ធម្មោ អសង្កិ-
និដ្ឋអសង្កិនិដ្ឋលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥១៧] សង្កិនិដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកោ ធម្មោ សង្កិ-
និដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកស្ស អសង្កិនិដ្ឋសង្កិនិដ្ឋលេសិកស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ វិបាក-
ប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវារៈ ១
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥១៤] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥១៥] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥១៦] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋអ-
សង្ក្ខីលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥១៧] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
លេសិកធម៌ផង នៃអសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកធម៌ផង ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥១៨] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . កិម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៩] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២០] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២១] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥១៨] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥១៩] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសង្កិនិដ្ឋ-
 សង្កិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២០] អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២១] អសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្កិនិដ្ឋ-
 អសង្កិលេសិកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៥២២] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥២៣] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ច អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេ-
 សិកស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៤] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័លិដ្ឋ-
 អសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៥២៥] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័-
 លេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៥២៦] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មោ សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិ-
 កស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

សង្ក័លិដ្ឋត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥២២] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក័លិដ្ឋ-
អសង្ក័លេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក័លិដ្ឋ-
សង្ក័លេសិកធម៌ផង នៃអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធម៌ផង ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៤] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ក្តី អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេ-
សិកធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ បានដល់សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ ។

[៥២៥] អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ក្តី អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិក-
ធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធម៌ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត ។

[៥២៦] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ក្តី អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌
ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធម៌ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២៧] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៥២៨] នហេតុយា ចុទ្ទស នអាម្មណោ ចុទ្ទស
នអធិបតិយា ចុទ្ទស នអនន្តរេ ចុទ្ទស នសមនន្តរេ
ចុទ្ទស នសហជាតេ ទស នអញ្ញមញ្ញោ ទស
ននិស្សយេ ទស នឧបនិស្សយេ តេរស នបុរេជាតេ
ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស នអាសេវនេ នកម្មេ នវិ-
ចាកេ ចុទ្ទស នអាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នណានេ នមក្កេ
ចុទ្ទស នសម្បយុត្តេ ទស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ នោ-
អត្តិយា អដ្ឋ នោនត្តិយា ចុទ្ទស នោវិកតេ ចុទ្ទស
នោអវិកតេ អដ្ឋ ។ នហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ
ចុទ្ទស ។ សន្តិត្តំ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ច-
ដីយកណាណា វរំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥២៧] សង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ក្តី អសង្កិនិដ្ឋសង្កិលេសិក-
ធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអសង្កិនិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ បានដស់សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ ។

[៥២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនសហជាតប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងននិស្សយ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ ក្នុងនមគ្គ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនោអវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ។ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចុនីយៈ ក្នុង
កុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ ។

សង្ក័សិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៥២៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ សត្ត . . .
 នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ សត្ត នអញ្ញ-
 មញ្ញោ តីណិ នឧបនិស្សយេ នបុរេជាតេ នបច្ឆា-
 ជាតេ នអាសេវនេ នកម្មេ នវិចារកេ នអាហារេ
 នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ សត្ត នមក្កេ សត្ត នសម្ប-
 យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនតិយា សត្ត
 នោវិតតេ សត្ត ។ ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិ-
 អវិតតន្តិ នអារម្មណោ សត្ត ។ សង្ខីតំ ។ យថា
 កុសលត្តិកេ អនុលោមបច្ចនីយកណាណា វិភត្តា ឯវ
 វិភទិតព្វំ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ ។

[៥៣០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឆ . . . អធិ-
 បតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហ-
 ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តេរស

សង្កិលិដ្ឋតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥២៩] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្ប-
 ច្ច័យ... ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានអនន្តប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានសមនន្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ ក្នុងនិទានបុរេជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ
 ក្នុងនិទានកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានតន្ត្រិយ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងនិទានឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនិទាននោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។
 ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អតិប្បច្ច័យ អវិគតប្ប-
 ច្ច័យ ដូច្នោះ ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចុ-
 នីយៈ ក្នុងកុសលតិកៈ ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុនីយៈ ។

[៥៣០] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ
 ... ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនិទានអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទានសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទាននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារកេ ចត្តារិ
 អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេស ធន្តិយា
 សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ តេស ។

នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិយា
 សត្ត ។

សង្ខតំ ។

យថា កុសលត្តិកេ បច្ចនីយានុលោ-
 មកណាធា វិកត្តា ឯវំ វិកតិកតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

សង្ខិលិដ្ឋត្តិកំ បញ្ចមំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ បុរិមំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
 អាហារប្បច្ច័យ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។

សេចក្តីបំប្រួញ ។

បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុស-
 លត្តិកៈ ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សង្កិលិដ្ឋតិកៈ ទី ៥ ។

ចប់ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន ខាងដើម ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស តតិយោ ភាគោ
មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
វិបាកត្តិកំ	
បដិច្ចវារោ.....	១
អនុលោមំ.....	„
បច្ចុនីយំ.....	១២
អនុលោមបច្ចុនីយំ.....	២៦
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	២៧
សហជាតវារោ.....	២៩
បច្ចុយវារោ.....	„
អនុលោមំ.....	„
បច្ចុនីយំ.....	៤៤
អនុលោមបច្ចុនីយំ.....	៤៦
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	„
និស្សយវារោ.....	៤៧
សំសដ្ឋវារោ.....	៤៨
អនុលោមំ.....	„
បច្ចុនីយំ.....	៤៩

អភិធម្មបិដក
 បដ្ឋាន តតិយភាគ
 សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

វិបាកត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ.....	១
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	១២
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	២៦
បច្ចុនីយានុលោម.....	២៧
សហជាតវារៈ.....	២៩
បច្ចុយវារៈ.....	,,
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៤៤
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	៤៦
បច្ចុនីយានុលោម.....	,,
និស្សយវារៈ.....	៤៧
សំសដ្ឋវារៈ.....	៤៨
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៤៩

មាតិកាបញ្ជីនិ

មាតិកា	អង្កេត
អនុលោមបច្ចុនីយំ	៤៩
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	៥០
សម្បយុត្តវារោ.....	,,
បញ្ញាវារោ.....	,,
អនុលោមំ.....	,,
បច្ចុនីយំ.....	៨៩
អនុលោមបច្ចុនីយំ	៩៣
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	៩៤

ឧបាទិស្ឋតិកំ

បដិច្ចវារោ.....	៩៦
អនុលោមំ.....	,,
បច្ចុនីយំ.....	១០៣
អនុលោមបច្ចុនីយំ	១១២
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	,,
សហជាតវារោ.....	,,
បច្ចុយវារោ	១១៣
អនុលោមំ.....	,,

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	៤៩
បច្ចុនីយានុលោម.....	៥០
សម្បយុត្តវារៈ.....	,,
បញ្ញាវារៈ.....	,,
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៨៩
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	៩៣
បច្ចុនីយានុលោម.....	៩៤

ឧបាទិស្ឋតិកៈ

បដិច្ចវារៈ.....	៩៦
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	១០៣
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	១១២
បច្ចុនីយានុលោម.....	,,
សហជាតវារៈ.....	,,
បច្ចុយវារៈ.....	១១៣
អនុលោម.....	,,

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុនីយំ.....	១១៨
អនុលោមបច្ចុនីយំ	១២៥
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	,,
និស្សយវារោ.....	១២៦
សំសដ្ឋវារោ	,,
អនុលោមំ.....	,,
បច្ចុនីយំ.....	១២៧
អនុលោមបច្ចុនីយំ	១២៨
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	,,
សម្បយុត្តវារោ.....	,,
បញ្ញាវារោ.....	១២៩
អនុលោមំ.....	,,
បច្ចុនីយំ.....	១៩៥
អនុលោមបច្ចុនីយំ	២០១
បច្ចុនីយានុលោមំ.....	២០២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុនីយៈ.....	១១៨
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	១២៥
បច្ចុនីយានុលោម.....	,,
និស្សយវារៈ.....	១២៦
សំសង្កវារៈ.....	,,
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	១២៧
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	១២៨
បច្ចុនីយានុលោម.....	,,
សម្បយុត្តវារៈ.....	,,
បញ្ញាវារៈ.....	១២៩
អនុលោម.....	,,
បច្ចុនីយៈ.....	១៩៥
អនុលោមបច្ចុនីយៈ.....	២០១
បច្ចុនីយានុលោម.....	២០២

មាតិកាបញ្ជីនិ

មាតិកា

អង្កេត

សង្ក្រឹលិដ្ឋត្តិកំ

បដិច្ចវារោ..... ២០៤

បញ្ហាវារោ..... ២០៧

អនុលោមំ..... ”

បច្ចុនីយំ..... ២៤៣

អនុលោមបច្ចុនីយំ..... ២៤៧

បច្ចុនីយានុលោមំ..... ”

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

សង្កេតលើដួងត្រីកៈ

បដិច្ចវារៈ..... ២០៤

បញ្ហាវារៈ..... ២០៧

អនុលោម..... ”

បច្ចុនីយៈ..... ២៤៣

អនុលោមបច្ចុនីយៈ..... ២៤៧

បច្ចុនីយានុលោម..... ”

